

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор

Дипломна робота
магістра

з теми: **«ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»**

Здобувач 2 курсу, групи FK1-M22
спеціальності 014 Середня освіта
(Фізична культура)

Наложний Олександр Геннадійович

Керівник: **Козак Є. П.,**

кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензент: **Федорчук В. А.,**

доктор технічних наук, професор

Кам'янець-Подільський – 2023 рік

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	2
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	6
1.1. Сучасні вимоги до уроку фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій	15
1.2. Сутність підготовки вчителя фізичної культури із застосуванням новітніх інформаційних технологій	25
1.3. Зміст програми підготовки вчителя фізичної культури із застосуванням новітніх інформаційних технологій	24
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРЕМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	32
2.1. Готовність вчителя фізичної культури до застосування інформаційних комп'ютерних технологій на уроках фізичної культури	32
2.2. Оптимізація професійної діяльності вчителя фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій	40
2.3. Результати експериментальної роботи	50
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	63
ДОДАТКИ	71

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

- АІС – автоматизовані інформаційні системи;
ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти;
ЗВО – заклад вищої освіти;
ЕГ – експериментальна група;
КГ – контрольна група;
ІТ – інформаційні технології;
ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології;
ПСМ – підвищення спортивної майстерності;
СПВ – спортивно-педагогічне вдосконалення;
ТІМОВС – Теорія і методика викладання обраного виду спорту.

ВСТУП

Актуальність дослідження. В умовах модернізації освіти застосування новітніх інформаційних технологій у процесі навчання набуває все більшої актуальності. Сучасне суспільство ставить вимоги перед вчителем фізичної культури у потребі використовувати новітні інформаційні технології на уроках фізичної культури. Інформатизація та бурхливий розвиток інформаційних технологій спричинили популяризацію комп'ютерних технологій, які поступово перетворилися в один із найпродуктивніших предметів пізнання. Саме це викликає необхідність підготовки такого фахівця, який би вмів і на високому рівні орієнтувався в світі інформаційних технологій та вдало використовував їх у своїй професійній діяльності [16,19,22,30,31].

У Статті 54 Закону України «Про вищу освіту» проголошується: «педагогічною діяльністю можуть займатися особи з високими моральними якостями, які дають відповідну освіту, професійно-практичну підготовку, фізичний стан яких дозволяє виконувати службові обов'язки». Сучасний вчитель повинен усвідомлювати і розуміти, а найголовніше знати всі напрями розвитку сучасного світу не лише в своїй галузі, а і в інших напрямках [28].

У сучасній науці проблему застосування інформаційних технологій у професійній діяльності та вдосконалення підготовки вчителів до застосування ІТ у педагогічній діяльності вивчали такі вчені: В. Волков [15], А. Жуковська [27], Р. Клопов [37], О. Куц [40], С. Єрмаков [25], В. Осадчий [46], та ін.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка вчителя фізичної культури.

Предмет дослідження – інформаційні технології в професійній діяльності вчителя фізичної культури.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці застосування новітніх інформаційних технологій в професійній діяльності вчителя фізичної культури.

Згідно з метою були визначені основні **завдання**:

1. Дослідити стан забезпеченості інформаційними технологіями навчальних закладів.
2. Визначити рівні професійної підготовки учителів фізичної культури до застосування інформаційних технологій у професійній діяльності
3. Виявити ставлення студентів і вчителів фізичної культури до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій.
4. З'ясувати у студентів і вчителів фізичної культури рівень володіння інформаційними технологіями.

Методи дослідження:

- *теоретичні:* аналіз педагогічної літератури для уточнення змісту понять «професійна діяльність», «інформаційні технології», «інформація»; порівняння й узагальнення теоретичних і емпіричних даних, за допомогою яких визначено професійну готовність вчителя фізичної культури до застосуванням інформаційних технологій;
- *емпіричні:* експериментальні – педагогічний експеримент (констатувальний та формувальний етапи); діагностичні (анкетування, бесіда) для отримання даних констатувального й формуального етапів експерименту.

Організація дослідження. Дослідження проводилося протягом 2022–2023 років, у якому можна виділити 3 етапи.

На **першому** етапі (вересень – грудень 2022 р.) вивчався стан досліджуваної проблеми в педагогічній літературі. Обґрунтовувалися теоретичні підходи до вирішення проблеми підготовки вчителя фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій. Визначено об'єкт, предмет, мету, робочу гіпотезу та завдання дослідження; проведено констатувальний і дослідно-пошуковий етапи експерименту.

На **другому** етапі (грудень 2022 р. – лютий 2023 р.) був перевірений стан готовності вчителів фізичної культури загальноосвітніх шкіл м.Тернополя до застосування новітніх інформаційних технологій у професійній діяльності та здійснена дослідно-експериментальна перевірка гіпотези дослідження.

На **третьому** етапі (березень 2022 – листопад 2023 р.) здійснювався педагогічний експеримент та повна обробка отриманих у процесі дослідження даних, оформлення результатів дослідження, здійснювалася апробація та впровадження результатів дослідження.

Теоретико-методологічною основою дослідження стали наукові праці провідних фахівців у галузі теорії і методики фізичного виховання (М. Герцик[18], Б. Шиян[62], та ін.); підготовки учителів із застосування інформаційних технологій (Ф. Абубакіров [1], В. Волков [13], В. Волкова [16], Г. Ю. Драгнєв [22], Отравенко О. В.[46], С. Єрмаков [25], А. Жуковська [27], В. Осадчий [46], О. Куц [40], Р. Клопов [37], Л. Сущенко [55]та ін.).

Практична значущість полягає в достатньому ступені готовності отриманих результатів до використання інформаційних технологій у професійній підготовці вчителя фізичної культури. Результати наукового дослідження можуть бути використані викладачами закладів вищої освіти у системі професійної підготовки учителів фізичної культури до використання інформаційних технологій, у дослідницькій роботі студентів та магістрантів, у процесі післядипломної підготовки з фізичного виховання.

Структура магістерської роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (64 найменування), чотирьох додатків. Текст проілюстровано 5 таблицями та 6 рисунками. Загальний обсяг роботи становить 80 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

1.1 Сучасні вимоги до уроку фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій

В умовах інформатизації навчання набуває нової значущості професійна підготовка майбутнього вчителя фізичної культури.

На сучасному етапі розвитку соціально-політичного життя України з'явився новий поштовх у науці, зокрема у розвитку фізичної культури [11].

Підготовку фахівців можна з упевненістю вважати проблемою державної ваги для кожної цивілізованої держави. Сучасний рівень освіти повинен забезпечувати підготовку фахівців нового покоління, які будуть конкурентоспроможними на міжнародному ринку праці. Для розвитку теоретичних засад із даного питання вважаємо за необхідне визначити базові поняття дослідження, до яких відносяться «професія», «професійна підготовка», «інформаційні технології», «інформація» [10].

Звертаючись до словникового апарату, ми знаходимо такі тлумачення поняття „професія”: рід занять, трудової діяльності, що вимагає певних знань і навичок та є для кого-небудь джерелом існування (автори «Великого тлумачного словника сучасної української мови»); стійкий і відносно широкий спектр трудової діяльності, що є джерелом доходу, передбачає певну сукупність теоретичних знань, практичного досвіду і трудових навичок і визначається розподілом праці, а також його функціональним змістом [9].

У Законі України «Про вищу освіту» професійна підготовка визначається як здобуття кваліфікації за відповідним напрямом підготовки або спеціальністю[28]. Також професійна підготовка – це система професійного

навчання, що має на меті прискорене набуття таких навичок, що необхідні для виконання певної роботи, групи робіт [29]. У нашому дослідженні ми погоджуємося з цими твердженнями і хочемо додати, що професійна підготовка повинна видозмінюватись відповідно до потреб суспільства та рівня його розвитку.

Поняття «інформаційні технології» тлумачиться як сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, інтегрованих із метою збирання, обробки, зберігання, розповсюдження, відображення і використання інформації в інтересах її користувачів. Технології, що забезпечують і підтримують інформаційні процеси (процеси пошуку, збору, передачі, збереження, накопичення і тиражування інформації та процедури доступу до неї) [25]. Вважаємо за необхідне відзначити, що поняття «інформаційні технології» пов'язане з поняттям «інформація».

Якісно змінилися способи знаходження інформації, спростилися система ухвалення рішень, зокрема й управлінських, оскільки практично для всіх верств населення доступними стали альтернативні інформаційні технології (радіо, телебачення, інтернет тощо) [61]. Науковий прогрес, який супроводжав суспільство протягом усіх етапів його існування, поступово вплинув на створення нових, сучасних джерел інформації для людини.

Відповідно до визначення, прийнятого ЮНЕСКО, поняття „інформаційні технології” тлумачиться як комплекс взаємозалежних наукових, технологічних, інженерних дисциплін, що вивчають методи ефективно організації праці людей із обробки і збереження інформації; обчислювальну техніку й методи організації і взаємодії людей та виробничого устаткування; соціальні, економічні й культурні питання. Інформаційні технології вимагають складної підготовки, значних первинних витрат і наукомісткої техніки, тому їх введення повинне починатися зі створення математичного забезпечення, формування інформаційних потоків у системах професійної підготовки фахівців [60]. У нашому дослідженні, ми спираємося на те, що в основі кожної інноваційної технології, повинна лежати взаємодія сучасної техніки з людиною.

Зазначаємо, що існуюча система освіти не дозволяє тим, хто навчається, повною мірою розвинути в собі якості, що вимагаються суспільством і виробництвом.

Жорсткий підхід до формування навчальної програми не дає можливості вибирати курси, необхідні для майбутньої професійної діяльності або оновлення знань, тобто підвищення кваліфікації. Необхідна розробка нових підходів до змісту, форм і методів професійної підготовки фахівців із фізичного виховання та спорту нової формації, впровадження в навчально-виховний процес вищих навчальних закладів сучасних інформаційних технологій [4]. І основу таких підходів, на нашу думку, повинні складати інноваційні методи та засоби навчання.

Необхідна розробка нових підходів до змісту, форм і методів професійної підготовки фахівців із фізичного виховання та спорту нової формації, впровадження в навчально-виховний процес вищих навчальних закладів сучасних інформаційних технологій [32]. І основу таких підходів, на нашу думку, повинні складати інноваційні методи та засоби навчання.

На основі теоретичного аналізу з'ясовано, що введення у педагогічне середовище терміна „інформаційні технології навчання” викликає необхідність поділу інформаційних технологій на технічні засоби обробки, передачі й накопичення інформації та аспекти їх використання у професійній підготовці майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах[33]. Відповідно до цього поділу, кожен вид інформаційних технологій виконує визначену функцію.

В процесі інтенсифікації навчального процесу у вузах за останні роки в Україні відзначається неухильна тенденція зниження об'єму рухової активності студентів, що негативно позначається на їх фізичному розвитку, фізичній підготовці і функціональному стані [34]. На нашу думку, це призводить до підвищення рівня захворюваності зокрема та зниження рівня здоров'я громадян в цілому.

Перехід до інформаційного суспільства спричинив необхідність застосування інформаційних технологій у навчальному процесі вчителя

фізичної культури. Сучасний спеціаліст у галузі фізичного виховання повинен на високому рівні володіти, користуватися і застосовувати новітні інформаційні технології в процесі своєї трудової діяльності. Але як і всі новітні ідеї, інформатизація фізичного виховання має як позитивні боки, так і суттєві недоліки [63].

Як стверджує Г. Генсерук [17], випускники вищих навчальних закладів фізичного виховання та спорту України мають недостатній рівень інформаційної культури, не озброєні знаннями з питань комп'ютерних засобів підтримки навчального процесу та не підготовлені до розробки і застосування інформаційних технологій у майбутній педагогічній діяльності. Звісно, це стосується не всіх вищих навчальних закладів, але і вони не вирішують проблем застосування інформаційних технологій у навчально-виховному процесі.

Однією з найбільш гострих (крім матеріальних і організаційних) є проблема „опору вчителів” впровадженню інформаційних технологій у процес навчання, яка зумовлена протиріччям між колективними формами навчання, характерними для класно-урочної системи, і індивідуалізацією навчання. Друга проблема – зменшення міжособистісних контактів за рахунок розширення звернення до позбавленої особистісних рис інформації. Важливе коло проблем пов'язане з правовими основами поширення інформації в системі освіти. Більшість сучасних вчителів фізичного виховання є прихильниками стандартних методів викладання, без використання новітніх технологій у своїй діяльності. Але вимоги, які ставляться перед ними потребують їх використання навіть при підготовці до занять [17].

Дослідження даної проблеми пов'язане з процесами масової комп'ютеризації та інформатизації, які характерні для сучасного суспільства і загальним напрямом розвитку нашої країни – раціональна витрата засобів, методів і способів підготовки майбутніх вчителів. А впровадження мультимедійних технологій у практику фізкультурної освіти дає можливість поєднати дидактичні функції комп'ютера, як засобу навчання, з можливостями

традиційних методів навчання, оновити навчальний процес інформаційними технологіями тощо [21]. Ми з'ясували, що використання мультимедійної техніки на заняттях, робить навчальний процес більш цікавим та не менш ефективним.

Фізіологами та медиками доведено, що близько 95 % інформації людина отримує за допомогою зорового аналізатора. Отже, можна вказати, що чим наочніше представлено досліджуваний матеріал, тим краще він запам'ятовується тими, хто навчається [54]. Наприклад, при вивченні техніки способів опорного стрибку на початковому етапі створюється загальне уявлення про техніку виконання способу за рахунок демонстрації відео висококваліфікованих гімнастів у різних ракурсах.

Уявлення про новітні комунікаційні технології обов'язково пов'язуються з таким поняттями, як: «Інтернет», «адресація ресурсів», «WorldWideWeb – WWW», «FTP», «HTML».

Поняття «Інтернет» визначають як велику, розгалужену (розподілену) мережу, яка включає комп'ютерні вузли, розміщені по всьому світі. Згідно з певними джерелами, Інтернет охопив більше 100 країн, об'єднав приблизно 40 тис. окремих мереж. Коли користувач під'єднується до мережі Інтернет, його комп'ютер стає частиною цієї всесвітньої мережі комп'ютерів. Інтернет - це мережа мереж комп'ютерів, які пов'язані за допомогою міжмережних шлюзів. Іншими словами, під терміном «Internet» розуміють глобальну комп'ютерну мережу, що є сукупністю безлічі мереж, з'єднаних стандартними угодами про способи обміну інформацією і єдиною системою адресації [58]. Організація та принцип роботи сучасної глобальної комп'ютерної мережі є самостійним великим за обсягом предметом для пізнання.

Величезні переваги при пошуку інформації користувач одержує, використовуючи ресурси глобальної мережі. Засобами Інтернет він має можливість використовувати електронну пошту, здійснювати пошук у базах даних, мати доступ і брати участь в телеконференціях і обговоренні різних питань, передавати файли та інше.

Фахівець у галузі фізичного виховання і спорту С. Єрмаков [25], наголошує, що підготовка спеціалістів у сфері фізичної культури передбачає наявність певного інформаційного забезпечення освітнього процесу. Від його якості залежить у цілому і рівень підготовки студентів. Тому поряд із традиційними джерелами інформаційного забезпечення, такими як бібліотеки, засоби масової інформації, видання, що розповсюджуються через торгівельну мережу або за підпискою, привертають увагу можливості одержання відомостей з мережі Інтернет. Він є універсальним середовищем для спілкування, розваг та навчання. В цілому, Інтернет – це віддзеркалення сучасного суспільства та світосприйняття.

Широкі можливості Інтернет відкриває, наприклад, у таких сферах:

1. інформація для вчителів фізичного виховання та учнів;
2. організація бібліотечної праці;
3. організація участі в міжнародних змаганнях;
4. проведення дистанційних курсів, семінарів;
5. підвищення кваліфікації вчителів фізичного виховання;
6. можливість знаходження та збереження корисних комп'ютерних програм в країні та за кордоном;
7. широка дослідницька робота.

На жаль, сучасна підготовка вчителя фізичної культури спрямована на те, що студент в основному отримує теоретичні знання. А як використати ці знання для отримання необхідного результату та як домогтись цього результату його не навчають. Саме тому сучасні технології навчання характеризуються залученням активних форм навчання, які дають змогу придбання необхідних умінь організації своєї діяльності, придбання необхідного практичного досвіду педагогічної діяльності формують уміння самостійної наукової роботи [64]. В більшості країн світу навчальний предмет «Фізична культура» набуває все більш наукового обґрунтування, але в самому процесі підготовки студента даної спеціальності меншої уваги надається розвитку його фізичних і, як наслідок, практичних навичок. Тобто в результаті отримуємо те, що майбутні

фахівці не здатні втілити в життя всі ті наукові знання які вони отримали в процесі підготовки.

Вчений О. Куц зазначає, що професійна підготовка спеціаліста характеризується певними критеріями якості, за які несе відповідальність вищий навчальний заклад. У загальному вигляді компоненти професіоналізму автори подають таким чином [39]:

- Професійні знання: спеціальні, методичні, психолого-педагогічні;
- Професійні вміння: дидактичні, організаційні, конструктивні, прогностичні, комунікативні;
- Професійні якості особистості: ціннісні, здібності, риси характер.

На основі теоретичного аналізу літератури нами було визначено, що на сучасному етапі розвитку, стало необхідними визначити і охарактеризувати нові вимоги до теоретичної і практичної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури. Наприклад, О. Болотіна визначає, що фахівець із фізичної культури і спорту нової формації повинен знати [7]:

- 1) зміст інноваційних технологій у галузі фізичної культури і спорту;
- 2) форми, методи і принципи організації інноваційного навчання;
- 3) медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціокультурні основи інноваційних технологій у галузі фізичної культури і спорту.

Відповідно до знань, нею були визначені і вміння які мають характеризувати сучасного вчителя фізичної культури. Фахівець із фізичної культури і спорту нової формації повинен уміти:

Практико-педагогічна вагомість окресленої нами проблеми полягає в повноцінному забезпеченні зростання професійної готовності фахівців із фізичної культури, ефективному формуванні професійно значущих знань, умінь і навичок у період навчання в системі вищої школи, які зводяться не тільки до успішного оволодіння знаннями, але й до професійно-практичної підготовки до майбутньої педагогічної професії, визначають критерії досягнення освітньо-виховних цілей і завдань підготовки майбутнього фахівця з фізичної культури;

- 1) планувати, організовувати і проводити заняття з використанням інноваційних технологій;
- 2) застосовувати на заняттях сучасні засоби й методи фізичного виховання, адекватні змісту інноваційних технологій;
- 3) оцінити ефективність використовуваних технологій і контролювати якість навчально-виховного процесу;
- 4) аналізувати й коректувати свою професійну діяльність;
- 5) організовувати і проводити наукові дослідження у сфері професійної діяльності [20].

Таким чином, визначення змісту діяльності сучасного фахівця з фізичної культури і спорту, формування його професійної підготовки в умовах вищої педагогічної школи є цілісним процесом, який забезпечить цілеспрямоване керівництво становлення фахівця даної галузі, зумовить оптимізацію засвоєння необхідних теоретичних і практичних знань та вмінь.

У процесі професійної підготовки майбутніх фахівців необхідно використовувати системний підхід для успішного виявлення усіх особливостей саме фахівців із фізичного виховання та спорту із застосуванням інформаційних технологій: структурних елементів (змісту педагогічної системи), зв'язків усередині системи (цілі), зовнішніх зв'язків (взаємодія системи з системою освіти України, із системою фізичного виховання України) [59].

Що ж стосується процесу інформатизації навчання, зокрема процесу фізичного виховання, то він не є досконалим.

До числа найневідкладніших проблем, які потребують теоретичного і експериментального обґрунтування і вирішення, можна віднести:

- визначення мети створення і застосування у навчальному процесі комп'ютерно-орієнтованих методичних систем навчання конкретних навчальних предметів:
- розробку методичних прийомів поєднання індивідуальних, групових і колективних форм комп'ютерно-орієнтованого навчання:

- розробку способів використання засобів навчання, які б забезпечували активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів, розвиток їх самостійності:

- розробку засобів навчання і методик їх застосування; спрямованих на реалізацію ефективного моніторингу навчального процесу та організацію ефективного управління навчальним процесом;

- визначення правильних педагогічно доцільних і обґрунтованих пропорцій між комп'ютерно-орієнтованими і традиційними формами навчання;

- формулювання та перевірку психолого-педагогічних вимог до педагогічних програмних засобів на всіх етапах навчального процесу;

- розробку ефективних форм управління навчально-пізнавальною діяльністю з орієнтацією на інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) [10].

Всі перелічені проблеми є актуальними і потребують вирішення. Вони вказують не лише на те, скільки і які інноваційні засоби ми повинні впроваджувати у навчання, а й на способи їх використання.

Як відомо, визначальним чинником у процесі навчання є вчитель, і саме від його професійної підготовки залежить результат навчання. Але, підготовка вчителя фізичної культури повинна носити як теоретичний, так і практичний характер. Професійна освіта майбутніх вчителів має забезпечувати їхній високий професіоналізм, умови для самореалізації особистості, гнучкість, варіативність навчання.

На нашу думку, саме практична діяльність є визначальною в фізичному вихованні. Здібності особистості формуються і вдосконалюються лише у практиці. Уведення в процес підготовки більшої кількості практичних занять, моделювання і вирішення проблемних ситуацій тобто все те, що допомогло б майбутньому спеціалісту в реалізації своїх знань і, головне, наочному баченні результатів своєї діяльності.

Отже, проаналізувавши професійну підготовку майбутнього вчителя фізичної культури у ЗВО в умовах навчально-практичної діяльності у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях, ми визначили, що найважливішою

ланкою системи загальнопедагогічної професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури є педагогічна практика. Вона є зв'язком між теоретичним навчанням майбутніх учителів і практичною діяльністю молодого фахівця з фізичної культури [47].

Ми визначили, що використання інформаційних технологій в процесі підготовки майбутнього вчителя фізичної культури необхідне і можливе, але для його здійснення перед майбутнім спеціалістом стоять певні вимоги, яких він повинен дотримуватись.

1.1 Сутність професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до застосування інформаційних технологій.

У Законі України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки» говориться: «вітчизняний ринок ІКТ перебуває у стані активного становлення та за певних умов може стати фундаментом розвитку інформаційного суспільства в Україні. Разом із тим ступінь розбудови інформаційного суспільства в Україні порівняно із світовими тенденціями є недостатнім і не відповідає потенціалу та можливостям України, оскільки рівень комп'ютерної та інформаційної грамотності населення є недостатнім» [57]. Ці факти говорять про те, що досліджувана проблема не користується особливою увагою.

Усе це висуває особливі вимоги до рівня професіоналізму фахівців, коло професійних завдань із майбутньої діяльності яких, охоплює систему фізичного виховання і спорту: у процесі фізкультурно-спортивних занять людина за допомогою активної рухової діяльності піддається спрямованому впливові – від незначного на заняттях оздоровчого і реабілітаційно-лікувального характеру до максимального функціонального і психічного напруження у процесі тренувальної і змагальної діяльності спортсменів високої кваліфікації [37]. На нашу думку, саме це підкреслює важливість високого рівня професіоналізму і

неприпустимість непрофесіоналізму майбутніх фахівців у галузі фізичного виховання і спорту.

Серед інших навчальних дисциплін фізична культура відрізняється широким впливом на всі системи організму людини, на формування її особистості і світогляду. Вона спроможна водночас формувати не тільки біологічну структуру людини, але й її психологічну і моральну цінність: стимулювання фізичної працездатності супроводжується, як правило, оздоровчими ефектами; використання різноманітних фізичних вправ та процедур дозволяє здійснювати психологічне розвантаження учнів; систематичні заняття фізичними вправами зміцнюють здоров'я, підвищують нервово-психічну стійкість до емоційних стресів, підтримують фізичну і розумову працездатність, сприяють підвищенню успішності тих, хто навчається [41].

Особлива роль у формуванні культури здоров'я школярів належить учителеві. Вчитель фізичної культури має широкі можливості й умови для виховного впливу на учнів. До них належать розмаїття форм організаційно-оздоровчої діяльності, висока емоційність і привабливість занять, природна потреба дитини в рухах, зовнішній вигляд самого вчителя – стрункість, підтягнутість; його велика майстерність у виконанні рухів, високі вольові якості щодо дотримання здорового способу життя тощо [41].

Сучасна школа потребує вчителя з творчим науково-педагогічним мисленням, із високою професійною мобільністю, здатного працювати не лише на уроці фізкультури, а й поза межами класу, школи – під час проведення фізкультурно-масової, оздоровчої, спортивної роботи, готового до самостійного інноваційного пошуку. Якби інновації, реформи чи модернізації не проводились у сфері народної освіти, якби науково обґрунтовані шляхи перебудови не були б намічені, всі вони сходяться на особистості вчителя. Не існує чудодійних систем – існує вчитель, озброєний прогресивною системою, сформований як творча, соціально активна особистість, яка вміє творчо міркувати, професійно діяти, створювати суспільні цінності [15,6]. Так і є,

вчитель завжди є головним джерелом навчання. Інша справа, що вимоги, які ставляться до підготовки педагогів, повинні видозмінюватись у відповідності до потреб суспільства та модернізації навчання.

За період незалежності у нашій країні було трансформовано радянську систему професійної підготовки фахівців із фізичного виховання і спорту. На сьогодні в Україні перелік напрямів підготовки, спеціальностей і кваліфікаційних рівнів відповідає Українській стандартній класифікації професій, розробленій Міністерством праці України, Міжнародній стандартній класифікації освіти [50]. У таблиці 1.1 наводимо рівні підготовки у ЗВО України.

Таблиця 1.1 – Освітньо-кваліфікаційні рівні підготовки фахівців у закладах фізкультурного профілю України

Напрямок підготовки	Спеціальності	Освітньо-кваліфікаційний рівень		
		Молодший спеціаліст	Бакалавр	Магістр
01 Освіта / Педагогіка	Фізичного виховання	014 Фаховий молодший спеціаліст	014 Середня освіта (Фізична культура)	014 Середня освіта (Фізична культура)

Аналіз літературних джерел дозволив визначити принципи, на яких має будуватися підготовка фахівця фізичного виховання нової формації.

Деякі вчені зазначають, що в основу використання інформаційних технологій в професійній підготовці мають бути покладені загальновизнані дидактичні принципи навчання [1, 7, 22,]. Серед них:

1. *Принцип науковості*

Визначає не тільки способи та критерії добору змісту навчального матеріалу, але й способи його подання відповідно до сучасного рівня наукових

знань[33]. Цей принцип спрямований на формування у студентів навичок наукового пошуку, та засвоєння сучасних методів пізнання.

2. *Принцип наочності.*

На основі цього принципу можна сформулювати вимоги до програмних засобів та комп'ютеризованих систем навчання:

- у засобі слід використовувати (пред'являти студентові, обговорювати, аналізувати) тільки таку модель об'єкту вивчення, яка максимально сприяє реалізації мети навчання;

- модель, що реалізується програмно, слід подавати у формі, використання якої дає змогу найбільш чітко виділити і розмежувати суттєві ознаки об'єкту вивчення, зв'язки і відношення між його складовими, проявами досліджуваних явищ та їх причинно-наслідкову сутність;

- суттєві для аналізу різноманітних явищ та синтезу моделей прояви цих явищ та елементи моделі об'єкту вивчення повинні бути акцентовані (кольором, миганням, звуком тощо).

Сучасні комп'ютерні засоби навчання мають перевагу в тому, що дозволяють майбутньому спеціалісту в галузі фізичного виховання не тільки бути пасивним спостерігачем проблемних явищ, а й безпосередньо приймати активну участь у його вирішенні.

Програмні засоби навчального призначення мають відповідати й вимогам педагогічної доцільності і виправданості їх застосування, які полягають у тому, що програмний засіб слід наповнювати таким змістом, який найбільш ефективно може бути засвоєний тільки за допомогою комп'ютера, і використовувати лише тоді, коли це дає незаперечний педагогічний ефект. У першу чергу це стосується демонстрацій процесів, реалізація яких за умов шкільного навчання ускладнена або неможлива.

1. *Принцип систематичності й послідовності*

У змісті цього принципу доцільно виділяти новий компонент – спосіб реалізації навчальних дій, у ході виконання яких засвоюються знання. Для того, щоб у студентів із самого початку склалась система уявлень про діяльність, яку

слід виконати: необхідно на початку навчання дати загальні установки; тобто створити орієнтувальну основу дій. Зміст навчального предмета і використання комп'ютерно-орієнтованих систем навчання повинні відображати логіку науки адекватно до її сучасного стану, відображати логіку системного розкриття сутності об'єктів і явищ дійсності; які вивчаються. Студенти повинні розуміти основні елементи навчального матеріалу, що вони вивчають. А їхня навчальна діяльність повинна відображати логічну систему виконання вправ та завдань, які спрямовані на отримання нових знань.

2. *Принцип активного залучення всіх студентів до навчального процесу.*

Важливим є усвідомлення студентом необхідності власної діяльності, надання йому можливості обрання таких її видів, які найкраще відповідають його здібностям. Формулювання вчителем критеріїв добору найбільш раціональних видів діяльності створює відповідну орієнтувальну основу. Одним із таких критеріїв є відповідність змісту діяльності студентів засвоєним знанням, причому активність виступає як вимога відтворення студентами не тільки предметних дій, а й навчальних дій, в ході яких відбувається засвоєння предметних вмінь.

Активність навчальної діяльності, як правило, визначається усвідомленістю цілей навчання (близьких і віддалених), тому під час розробки і використання нових інформаційних технологій навчання слід до структури навчальної комп'ютерної програми вводити орієнтувальний компонент діяльності, який має поєднувати два види знань:

- знання мети діяльності, її предмета, знання засобів та основних етапів здійснення дії;
- знання, необхідні для успішної роботи з програмою: визначення понять, теореми, закони, формули, правила, довідково-інформаційні дані [33].

3. *Принцип індивідуального підходу у навчанні*

Під час створення і добору комп'ютерно-орієнтованих систем навчання, із застосуванням яких реалізується принцип індивідуалізації навчання, повинні

враховуватись напрямки та рівні індивідуалізації. Важливим є забезпечення визначення і наступного врахування індивідуального початкового рівня, тобто визначення обсягу та глибини засвоєння опорних знань, сформованої відповідних умінь, стійкості навичок.

Індивідуалізація навчання може бути забезпечена при рефлексивному управлінні навчальною діяльністю. Для розв'язування цієї проблеми комп'ютерні програми повинні задовольняти наступні вимоги:

- використовуючи комп'ютерно-орієнтовану систему навчання, слід враховувати індивідуальні особливості студента, істотні для досягнення навчальної мети, причому не тільки найближчої, а і віддаленої;
- використання комп'ютерно-орієнтованих систем навчання повинне забезпечувати врахування тривалих і ситуативних індивідуальних особливостей студентів;
- у процесі накопичування даних про особливості конкретного студента з використанням комп'ютерно-орієнтованих систем навчання необхідно передбачати послідовне уточнення моделі студента, на основі якої відбувається управління пізнавальною діяльністю.

4. *Принцип доступності*

Принцип доступності пов'язаний із принципами систематичності і послідовності, оскільки тільки ті знання, які подаються у суворій послідовності, з дотриманням вимог систематичності, стають доступними для сприйняття і засвоєння. Отже:

- системи навчання мають створюватися цілеспрямовано з урахуванням проблем організації навчальної діяльності і необхідності розвитку всіх її компонентів;
- комп'ютерні засоби навчання мають створюватися на основі предметного змісту і відповідно до програм навчальних курсів, але при цьому можуть створюватися засоби для використання у вивченні різних навчальних дисциплін;

- системи навчання мають створюватися для засвоєння системи понять: описаної з використанням ієрархії розумових дій і операцій суб'єкта навчання;
- інформаційно-комунікаційні технології навчання повинні органічно вписуватись у процес навчання, виступати як засоби колективної і самостійної діяльності учасників цього процесу;
- комп'ютерно-орієнтовані технології навчання повинні розроблятися і використовуватися з урахуванням вікових особливостей суб'єктів навчання;
- комп'ютерно-орієнтовані методичні системи навчання повинні задовольняти психолого-педагогічні, ергономічні дидактичні вимоги, створюватися на основі сучасних досягнень педагогічної науки:
- комп'ютерні програмні засоби слід супроводжувати докладним методичним забезпеченням, перед упровадженням в практику використання у навчальному процесі вони повинні пройти відповідні випробовування:
- комп'ютерні засоби навчання повинні легко адаптуватися до різноманітних конфігурацій обчислювальної техніки, а також відповідати рівню знань, умінь і навичок користувача, меті навчання, віковим особливостям студентів [32].

С. Шостя[63] окреслює коло необхідних знань і навичок, які дозволять викладачеві вільно використовувати готові програмні продукти і готуватися та проводити заняття, використовуючи ІКТ. Для цього вчитель повинен уміти:

- 1) встановлювати навчальну програму на демонстраційний комп'ютер або, якщо передбачається робота в комп'ютерному класі, забезпечувати доступ до програми з кожного робочого місця (інсталяція на всі комп'ютери або установка мережевої версії);
- 2) користуватися проекційною технікою, в ролі якої можуть виступати і монітор персонального комп'ютера, і телевізор, і мультимедійний проектор;

- 3) відбирати програмні засоби, які забезпечать оптимальні процеси подачі матеріалу і управління аудиторією; комбінувати, адаптувати їх залежно від об'єму і рівня складності матеріалу;
- 4) вміти знаходити потрібні матеріали у мережі Інтернет, електронних енциклопедіях, електронних посібниках, електронних довідниках;
- 5) використовувати ІКТ при оцінюванні знань учнів;
- 6) готувати дидактичні матеріали та презентації для проведення занять;
- 7) користуватися електронною поштою;
- 8) викладати учбовий матеріал, використовуючи не лише голос і дошку, але і мультимедійні навчальні засоби, а також взаємодіяти з класом в даних умовах.

Ми погоджуємось із думкою С. Шості [63], який у повній мірі охарактеризував ті елементарні знання і навички, які необхідні вчителю в умовах сучасної інформатизації освіти.

Ще двадцять років тому, коли масовій комп'ютерній революції не очікувалося ні у нас, ні на Заході, вчені стверджували: програмування – друга письменність. І вірили: нові комп'ютерні технології увійдуть до побуту кожної людини. Так і сталося. Зараз можливості комп'ютерних технологій зросли в декілька разів, на сучасному етапі в державі проводиться масова комп'ютеризація навчальних закладів, вводяться освітні програми «Moodle. Центр дистанційного навчання». Але, на нашу думку, очікуваних результатів вони не принесли. Все визначається особистістю вчителя[63].

Тому, в школах необхідно мати систему навчання, яка дозволить створити необхідні умови для постійного поповнення цих знань, перейти від «вивчення» до «освіти» і самоосвіти, зробити прагнення педагогів до використання ІКТ усвідомленим і стабільним. Як результат, стала необхідною розробка науково-методичних матеріалів із опорою на комп'ютерні технології в освіті.

Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів можливий через такі форми науково-методичної роботи, як [53]:

- система постійно діючих семінарів із питань вдосконалення навичок роботи на комп'ютері з різними програмами і вживання ІКТ в освітньому процесі;
- індивідуальні консультації за запитом;
- система проблемних семінарів на основі вивчення освітніх потреб у використанні ІКТ;
- система майстер-класів, стажувань у педагогів компетентних в ІКТ;
- система дистанційного вчення.

Деякі з визначених форм науково-методичної роботи впроваджені в життя і використовуються для контролю за володіння вчителями інформаційними технологіями. Наприклад, програма «100 % володіння ІКТ» використовується у вигляді дистанційного курсу і передбачає проходження вчителями тестування. Питання даної програми визначають рівень володіння ІКТ.

Л. Хомич [58] наголошує, що на сучасному етапі динамічного розвитку суспільства ставляться принципово нові вимоги до педагогічних працівників, а вищій школі потрібно відмовитися від набутих стереотипів у підготовці майбутніх спеціалістів і так організувати навчально-виховний процес, щоб студенти пройшли всі стадії професійного становлення, які б забезпечували формування в них цілісного досвіду самостійної діяльності. В. Ковальчук вважає, що сучасний учитель передусім «має бути висококваліфікований професіонал, свідомий та відданий патріот України, тонкий психолог, котрий володіє інформаційними та педагогічними технологіями».

Останнім часом багато науковців наголошують на тому, що сучасний учитель повинен володіти інформаційно-комунікаційними технологіями і використовувати їх у професійній діяльності. Такі вимоги зумовлені тим, що на розвиток професійних якостей учителя в сучасних умовах впливає процес інформатизації системи освіти та запровадження нових інформаційних

технологій у навчальний процес. Учені визначають такі основні завдання інформатизації освіти, як: формування інформаційної культури людини, забезпечення розвитку особистісних якостей людини, розкриття її творчого потенціалу; підвищення ефективності навчально-виховного процесу на підставі запровадження нових інформаційних технологій навчання, надання діяльності творчого, дослідницького характеру; інтенсифікація методичної роботи та наукових досліджень. Серед сучасних проблем інформатизації освіти в навчальному процесі виокремлюють такі: формування інформаційної культури вчителя; використання нових інформаційних технологій; формування у вчителів навичок щодо організації системної роботи з комп'ютерною технікою в конкретній предметній галузі; розробка нових інформаційних технологій, їх психолого-педагогічних і психофізіологічних засад; підготовка педагогічних кадрів; удосконалення управління освітою; ресурсне забезпечення інформатизації освіти. Основою нових інформаційних технологій є комп'ютерна навчальна система, що поділяється на два типи: традиційну й інтелектуальну. Характерною особливістю для традиційних є наявність однієї навчальної програми, що керує всією навчальною діяльністю; системи другого типу називають допоміжними [38, 48, 49, 51, 64].

Аналіз науково-методичної літератури з проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту виявив необхідність удосконалення системи професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту шляхом застосування інформаційних технологій в процесі підготовки майбутніх фахівців. Застосування інформаційних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців вищих навчальних закладів допомагає інтенсифікувати навчальний процес, зробити його динамічним, різноплановим, легкодоступним. Також інформаційні технології дозволять підвищити якість підготовки і полегшити контроль цього процесу. На сьогодні, на думку Р. Клопова [36], застосування інформаційних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту є рушієм інноваційних процесів у вищій

фізкультурній освіті. Ми погоджуємось із даною думкою і зазначаємо, що інновації в світі повинні супроводжуватись підготовкою фахівців, які б могли їх застосовувати, безпосередньо, у навчально-виховному процесі.

Отже, сьогодні багато науковців і педагогів усього світу працюють над тим, щоб удосконалити професійну підготовку майбутніх учителів і посилити роль учителя в суспільстві. Одним із важливих чинників цього є визначення вимог до майбутніх вчителів, до їх професійної підготовки, яка має бути орієнтована на багатогранну майбутню професійну діяльність. Професійна підготовка майбутніх учителів повинна мати на меті не тільки засвоєння студентами сучасних знань із загальнопрофесійних і фахових дисциплін, виховання високоосвіченої, культурної, гармонійно розвиненої особистості, а й пропагувати ідеї інклюзивної освіти, здоров'язберігаючого та ціложиттєвого навчання, освіти в інтересах сталого розвитку, компетентнісного підходу, демократії, створення єдиної зони європейської освіти, толерантності [23]. З усього зазначеного, можна зробити висновок, що однією з головних вимог, які ставляться перед сучасним педагогом в галузі фізичного виховання є формування навичок користування інформаційними технологіями не тільки як засобу унаочнення, демонстрації навчального матеріалу, а й при безпосередній підготовці до занять та використання їх у якомога більших сферах у навчально-виховному процесі.

1.2 Зміст курсу підготовки майбутнього вчителя фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій

Професійна підготовка майбутнього вчителя в процесі освіти – найважливіша функція існування і розвитку людського суспільства [8,12].

Зміст професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання й спорту з використанням інформаційних технологій ми розглядаємо як відкриту педагогічну систему, у якій взаємодія компонентів під впливом інформаційних технологій, на нашу думку, повинна призвести до нового

якісного рівня підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання й спорту [52].

У працях Р. Клопова [36] наголошується, що сучасний стан підготовки педагогічних кадрів у ЗВО країни, глибина і темпи перетворень у вищій школі невідповідають потребам суспільства на нинішньому етапі його розвитку. У них розкриваються діалектичні протиріччя між досягненнями вищої школи та її можливостями і потребами суспільства в ній у цей період, роздільна здатність якого є головним завданням вузівської педагогіки.

Спосіб організації навчальної роботи студентів є особливим фактором спільної діяльності і передбачає необхідність раціонального використання зусиль студентів і викладачів. У центрі системи навчання знаходиться студент, і це визначає всю діяльність викладача, провідна роль якого в системі сучасної технології полягає у підготовці й управлінні цим процесом. При цьому скеровуюча функція викладача полягає в організації засобів навчання (змісту й методів), реального втілення плану, постійного спостереження за ходом навчального процесу і його результатами, регулярній корекції обраних засобів навчання у відповідності з поставленими цілями професійної підготовки спеціаліста.

У своїй праці Р. Клопов [36] «Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту із застосуванням інформаційних технологій: теорія і практика» розглядає групу взаємозалежних компонентів: мотиваційний процесуально-діяльнісний і інформаційно-компетентнісний, які, у свою чергу, нерозривно пов'язані з етапами професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання й спорту, які реалізують зміст підготовки базова освіта і повна вища освіта. Наводимо характеристику вищезазначених компонентів.

Мотиваційний компонент характеризується формуванням потреби в професійно-орієнтованій діяльності майбутнього фахівця з фізичного виховання (процес навчання, зростання професійної компетентності) і діяльності, спрямованої на саморозвиток і самовдосконалення особистості майбутнього фахівця [40]. Ми вважаємо, що на сучасному етапі впровадження

новітніх інформаційних технологій в процесі підготовки вчителів фізичного виховання необхідно враховувати складність цих нововведень. Нами було визначено, що необхідно дотримуватись принципу поступовості і послідовності, за допомогою яких студент має змогу самостійно вдосконалювати навички використання сучасними інформаційними технологіями.

Процесуально-діяльнісний компонент характеризується формуванням потреби в пошуку, одержанні, накопиченні й обробці професійно значимої й професійно-орієнтованої інформації з використанням інформаційних технологій, і є одним із вагомих рушіїв у формуванні високого рівня готовності до застосування інформаційних технологій. *Процесуально-діяльнісний* компонент реалізується на всіх етапах змісту професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання й спорту у вищих навчальних закладах фізкультурного профілю із застосовуванням інформаційних технологій [45]. В основу даного компонента покладена потреба в пошуку інформації, необхідної студенту для отримання нових знань або використанні її в навчальній практиці.

Інформаційно-компетентнісний компонент відкритої педагогічної системи професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання й спорту з використанням інформаційних технологій характеризується послідовним і систематичним контролем за сформованістю рівня готовності майбутніх фахівців із фізичного виховання й спорту до використання інформаційних технологій у професійній діяльності й неперервній фізкультурній освіті [13].

Зміст підготовки вчителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах подається у типових навчальних планах і програмах, формується у відповідності до вимог кваліфікаційної характеристики з конкретної педагогічної спеціальності. Разом із тим, зміст базової професійної освіти вчителів постійно змінюється відповідно до науково-технічного, соціального і духовного прогресу.

Проаналізувавши досвід застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців із фізичного виховання й спорту у вищому навчальному закладі, нами виділені основні напрями в освоєнні навичок використання інформаційних технологій, які, на нашу думку, для майбутніх фахівців із фізичного виховання й спорту на сьогоднішній день актуальні й доступні для використання без фахової освіти.

На нашу думку, найбільш значущими навичками використання розповсюдженого програмного забезпечення і навичками роботи з глобальною мережею Інтернет, необхідними майбутньому фахівцеві фізичного виховання й спорту, є:

- навички обробки тексту, малюнків, таблиць у текстовому редакторі;
- навички накопичення й обробки цифрової інформації, статистична обробка даних про динаміку зміни показників організму людини під впливом фізичних навантажень, трансформацію їх у графіки й діаграми в електронних таблицях;
- навички презентації текстової інформації, анімації, відео, цифрових даних у вигляді малюнків, діаграм із використанням майстра демонстрації презентацій;
- навички використання Інтернет для передачі даних і текстового обміну, голосового й візуального спілкування за допомогою програмного забезпечення і інтернет-комунікації;
- навички використання Інтернет для пошуку інформації всіма можливими способами (за ключовим словом, із застосуванням логічних умов, пошук файлів, розширений пошук, тощо);
- навички створення Інтернет-сторінок із застосуванням різноманітних, доступних засобів розробки;
- навички використання найпростіших засобів розробки баз даних для накопичення, обробки різноманітної інформації;

- навички використання платформ дистанційного навчання [59].

На нашу думку, не менш важливим є розуміння студентами необхідності використання набутих навичок в процесі фізичного виховання.

Одним із найбільш ефективних засобів засвоєння необхідних навичок і отримання нових знань у професійній підготовці студентів є експериментальна робота, яка передбачає широке використання традиційних форм навчання у вищих закладах освіти у поєднанні із сучасними технологіями. Технологія викладання вимагає необхідність раціонального використання зусиль студентів і викладачів. У системі професійної освіти повинно бути особисто орієнтований підхід, в якому особистість студента є в центрі уваги педагога, щоб традиційна парадигма освіти (викладач - студент - посібник) була рішуче замінена новою парадигмою (посібник - студент - викладач).

На практичних заняттях формуються елементи педагогічної майстерності майбутніх фахівців фізичного виховання, навчаючи техніки виконання вправ зі спортивних ігор, постійно звертається увага на методiku навчання, способи виправлення помилок, організацію студентів, активізацію їх діяльності.

Важливе значення для формування професійної готовності студентів має навчальна практика. Запровадження нових інформаційних технологій навчання надає можливість вирішувати різноманітні завдання: надання знань, контроль за ходом їх засвоєння, демонстрація ілюстративного матеріалу як у статиці, так і у динаміці; зіставлення біомеханічних характеристик еталону рухової дії і дії, яку виконує учень, вказівок подальшого навчання у залежності від виявленого розходження з еталоном; зберігання показників фізичної підготовленості і проведення її аналізу, ведення документації і обробка результатів змагань, зберігання інформації, документів планування, картотек рухливих ігор, списків літератури, навчаючих і контролюючих програм.

Змістовна сторона програм повинна бути орієнтована на вимоги Державного освітнього стандарту. Організаційно-методична сторона вимагає особливого структурування навчального матеріалу, поділу його на блоки (цикли), кожен із яких забезпечений системою питань і завдань для самостійної

індивідуальної роботи, а також підсумковими тестами для самоперевірки якості засвоєння.

У першому розділі магістерської роботи нами було зосереджено увагу на теоретичних засадах підготовки вчителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій.

Інформатизація освіти передбачає спрямованість системи професійного навчання на формування інформаційної культури, широке застосування в навчальному процесі інформаційних технологій (ІТ). У зв'язку з цим державна національна програма «Вчитель» серед провідних напрямів розвитку системи освіти передбачає оновлення змісту і форм професійної діяльності педагогічних працівників, підвищення ролі вчителя у розвитку суспільства. До основних заходів, спрямованих на виконання програми, крім іншого, належить забезпечення підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності в умовах впровадження сучасних ІТ.

Сутність підготовки вчителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій ми узагальнили необхідним чітким розумінням високих конкретних і здійснених вимог фахівця до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій, але разом із цим технологія підготовки вчителів фізичної культури повинна включати в себе не лише підготовку фахівця, а й підготовку такого вчителя, який би міг технологічно спрямувати фахові знання на особистість кожного учня, визначати індивідуальні особливості учнів різновікових груп, здійснювати вироблення потреби до постійної самоосвіти та самоуправління.

На даний час йде інтенсивний пошук сучасних засобів, методів та форм підвищення ефективності фізичного виховання школярів. Широкі можливості у вирішенні цього питання, на думку деяких учених, мають ІТ. Результати теоретичного аналізу літературних джерел із досліджуваної проблеми свідчать, що сьогодні існує чимало досліджень, присвячених застосуванню ІТ у галузі фізичної культури і спорту (В. Драгнєв [22], С. Єрмаков [24], Р. Клопов [36], В. Шандригось [60], Г. Шандригось [61] та ін.).

Дослідниками запропоновано широкий спектр комп'ютерних програм для багатьох напрямів фізичного виховання, які мають оздоровчу, навчальну, тренувальну спрямованість. Автори довели, що застосування ІТ у галузі фізичного виховання і спорту оптимізує навчальний процес, діяльність вчителя й учнів, сприяє якісному засвоєнню навчального матеріалу. Проте проблема підготовки вчителя фізичної культури до застосування ІТ у професійній діяльності зумовлена суперечностями між зростанням ролі ІТ в галузі фізичного виховання і спорту та недостатнім їх застосуванням фахівцями у професійній діяльності; реальним та необхідним рівнем готовності до цієї діяльності; недостатньою теоретичною та практичною розробленістю проблеми.

Визначивши зміст курсу підготовки вчителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій в умовах інформатизації навчання, ми показали його складові.

Проблема підготовки вчителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій, на нашу думку, потребує значної уваги. Це пов'язано із тим, що інформатизація навчання висуває підвищені вимоги до професійної підготовки вчителя фізичної культури.

На вирішення цих проблем була спрямована дослідно-експериментальна робота нашого магістерського дослідження на формувальному етапі експерименту.

РОЗДІЛ 2

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

2.1 Готовність вчителя фізичної культури до застосування ІКТ на уроках фізичної культури

На початку експерименту нами було створено дві групи зі студентів 4 курсу (констатувальна та експериментальна групи) спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: в кожній групі нараховувалось по 14 осіб. Отже, загалом було обрано 28 респондентів, а також частково програму було апробовано на вчителів фізичної культури міста та області. У ході констатувального етапу експерименту передбачалося виконання таких завдань:

а) визначити рівні професійної готовності студентів та вчителів фізичної культури до застосування інформаційних технологій у професійній діяльності, для здійснення дослідно-експериментальної перевірки гіпотези дослідження;

б) виявити в учителів та студентів відношення до їх професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій.

Перед проведенням констатувального етапу експерименту нами було визначено рівні готовності студентів та вчителів фізичної культури до використання інформаційних технологій у професійній діяльності: низький, середній та високий із відповідними знаннями та вміннями.

До низького рівня готовності нами було віднесено знання: уявлення про інформацію, її властивості, інформаційні процеси та інформаційні системи, про курси підвищення кваліфікації для вчителів фізичного виховання; сприяння підвищенню ефективності уроку фізичної культури із застосування інформаційних технологій; складність занять фізичною культурою з

використанням інформаційних технологій. До вмінь ми віднесли: власне елементарні навички роботи з комп'ютером; виконання завдань із роботою програм; навички роботи з пристроями введення-виведення даних; прикладним програмним забезпеченням загального і навчального призначення – програмами технічного обслуговування апаратної складової.

До середнього рівня готовності нами були віднесені знання: про існування навчальної програми «Moodle. Центр дистанційного навчання»; про здійснення ознайомлення з програмою «Moodle. Сервер дистанційного навчання» на курсах підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури та у ВНЗ; про мету та зміст програми «Moodle. Центр дистанційного навчання»; про можливості програми Microsoft Word; про техніку безпеки при роботі з комп'ютерними технологіями; про можливості інформаційно-технологічного середовища Інтернет. До вмінь ми віднесли: виконання завдань при роботі з програмами для архівування файлів, антивірусними програмами, редакторами текстів, графічними редакторами; виконання пошуку інформації в середовищі Інтернет.

До високого рівня готовності нами були віднесені знання про: необхідність уведення програми «Moodle. Центр дистанційного навчання» у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО); потребує знайомити учителів фізичної культури із сучасними інформаційними технологіями на курсах підвищення кваліфікації вчителів, для того, щоб застосовувати інформаційні технології на уроках фізичної культури в загальноосвітній школі; потрібність упровадження до навчального процесу для 10 – 11 класів; про принципи застосування інформаційних технологій на уроках фізичної культури; про методи, які використовують під час навчання із застосуванням інформаційних технологій; про техніку безпеки на заняттях із застосуванням інформаційних тенологій; правила використання інформаційних технологій при роботі з дітьми різних вікових груп. До вмінь ми віднесли: виконання завдань при роботі з програмами Microsoft Word, використовувати електронну таблицю Microsoft

Excel, уміти користуватися системою керування базами даних Microsoft Access, користування програмою Microsoft Power Point.

Далі подаємо результати визначення рівня професійної готовності вчителя фізичної культури до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій в контрольній та експериментальній групах (див. табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівня готовності вчителя фізичної культури до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій у контрольній та експериментальній групах (констатувальний етап експерименту)

Групи	Рівні професійної готовності		
	Низький	Середній	Високий
КГ	9 %	26 %	65 %
ЕГ	14 %	18 %	68 %

Із даних таблиці 2.1 видно, що більшість респондентів контрольної групи на початку експерименту мають високий рівень професійної готовності, значно менша кількість – середній і зовсім мала – низький. Приблизно така ж ситуація спостерігається й на початку констатувального етапу експерименту в експериментальній групі.

Також з респондентами обох груп було проведено практичні заняття для визначення рівня володіння ІКТ.

Завдання було підібрано відповідно до специфіки галузі фізичного виховання. Використання пропонованих завдань у процесі фізичного виховання та прогрес характеризують висококваліфікованих, сучасних вчителів фізичної культури. Вони використовуються в навчальній та трудовій діяльності вчителів різної кваліфікації.

Нами було визначено три рівні показників володіння ІКТ:

- низький;
- середній;
- високий (див. табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Показники рівня володіння ІКТ (констатувальний етап експерименту)

Вправи	Групи	Рівні володіння ІКТ		
		Низький	Середній	Високий
У текстовому процесорі MicrosoftWord створити текстовий документ (План-конспект уроку), що відповідає предмету викладання. Розмір документа 1-2сторінки, параметри сторінки: верхнє поле – 1,5см, нижнє – 1,5 см, ліве – 2,5см, праве – 1,5см, міжрядковий інтервал одинарний.	КГ	17 %	15 %	68 %
	ЕГ	10 %	30 %	60 %
У табличному процесорі MicrosoftExcel створити таблицю «Середня успішність студентів групи» згідно поданого зразка (кількість стовпчиків і рядків, назви предметів та класу можуть не співпадати, прізвища учнів – слід замінити). На основі створеної таблиці побудувати гістограму (стовпчикову діаграму).	КГ	4 %	30 %	66 %
	ЕГ	18 %	26 %	56 %

Продовження таблиці 2.2

У програмі Microsoft PowerPoint створити презентацію за тематикою предмета, що викладає вчитель і містить:	КГ	16 %	12 %	72 %
Продовження таблиці	ЕГ	10 %	20 %	70 %
• не менше 5 слайдів; • текстову інформацію; • малюнки; • анімацію об'єктів; • організаційну діаграму.				
Створити електронну скриньку Gmail на сайті www.google.com.ua .	КГ	15 %	28 %	57 %
	ЕГ	12 %	20 %	68 %

Аналізуючи порівняльні дані поданих рівнів, ми можемо стверджувати, що більшість респондентів контрольної та експериментальної груп можна віднести до високого рівня готовності до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій.

Виявлений достатньо високий рівень професійної готовності в студентів контрольної та експериментальної груп зумовлюється наявністю необхідної матеріально технічної бази та використанням її при навчанні з наступних дисциплін: «Теорія і методика фізичного виховання», гімнастика тощо, та проходженням програми «Moodle. Центр дистанційного навчання»

Щоб обґрунтувати доцільність нашого дослідження та з'ясувати ставлення до порушеної проблеми учителів фізичної культури та студентів 4 курсу спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), нами було проведено дослідження щодо підготовки вчителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій уже з вчителями фізичної культури, використовуючи діагностичний метод анкетування. В анкетуванні брали участь учителі – Кам'янець-Подільських загальноосвітніх шкіл міста та області.

Загалом 20 респондентів. Було задано 10 питань і три варіанти відповідей: «Так», «Ні», «Не знаю».

Отже, на питання «Чи є у Вашій школі комп'ютери?» 5 % учителів відповіли «Ні», 95 % – «Так» та 0 % – «Не знаю». На питання «Чи підключено Ваш навчальний заклад до мережі Інтернет?» «Так» – 85 %, «Ні» – 15 %, «Не знаю» – 0%. На питання «Чи є у Вашій школі спеціалізовані комп'ютерні класи?» – «Так» – 45 %, «Ні» – 35 %, «Не знаю» – 20 %. На питання «Чи є в Вашому навчальному закладі спеціалізована комп'ютерна техніка, яка не використана внаслідок відсутності фахівців для її встановлення та налаштування?» – «Так» – 0 %, «Ні» – 55 %, «Не знаю» – 45 %. На питання «Чи володієте Ви комп'ютерною технікою?» – «Так» – 50 %, «Ні» – 30 %, «Не знаю» – 20 %. На питання «Чи проходили викладачі школи курси підвищення кваліфікації по інформатиці або комп'ютеризації?» – «Так» – 50 %, «Ні» – 40 %, «Не знаю» – 10 %. На питання «Чи використовуєте ви комп'ютерну техніку при підготовці до навчальних занять?» – «Так» – 55 %, «Ні» – 45 %, «Не знаю» – 0 %. На питання «Чи використовуєте ви комп'ютерну техніку при проведенні уроків фізичного виховання?» – «Так» – 45 %, «Ні» – 55 %, «Не знаю» – 0 %. На питання «Чи погоджуєтесь ви з твердженням, що використання інформаційних технологій під час навчального процесу з фізичного виховання підвищує рівень засвоєння знань учнями?» – «Так» - 80 %, «Ні» – 5 %, «Не знаю» – 15 %. На питання «Чи впливає на професійний розвиток вчителя фізичного виховання його рівень володіння інформаційними технологіями?» – «Так» – 100 %, «Ні» – 0 %, «Не знаю» – 0 %.

Результати анкетування вчителів фізичної культури (див рис.2.1.).

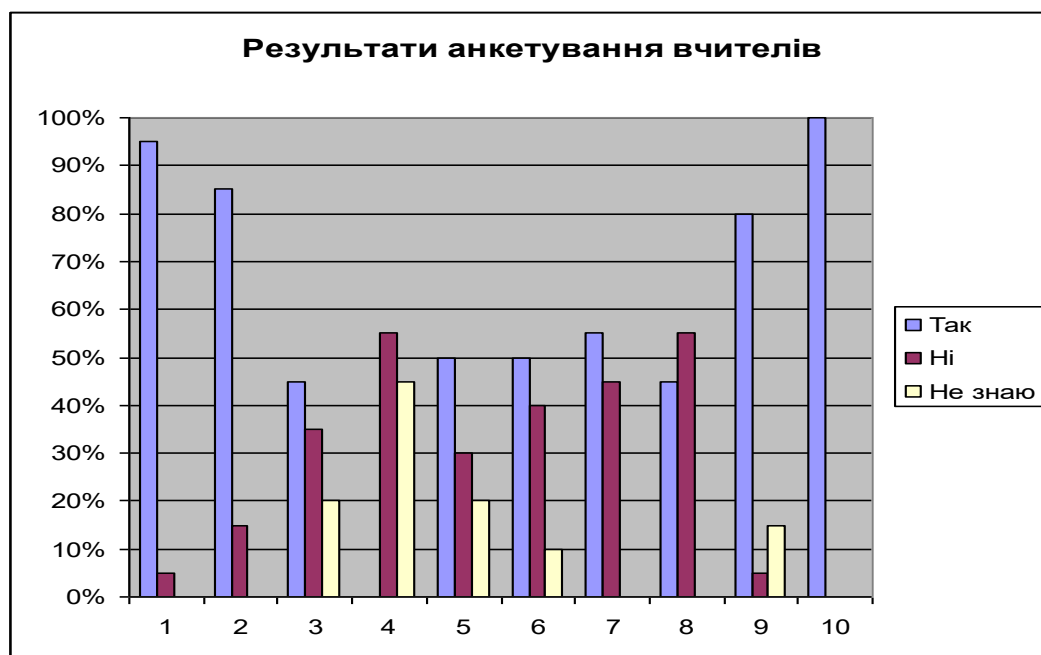

Рис. 2.1. Результати анкетування вчителів фізичної культури

У ході нашого дослідження ми вирішили також з'ясувати які передумови та рівень використання інформаційних технологій в підготовці студентів спеціальності «Фізичне виховання». Загалом було опитано 20 респондентів. Було задано 10 питань і три варіанти відповідей: «Так», «Ні», «Не знаю».

Отже, на питання «Чи використовуються у Вашому навчальному закладі інформаційні технології?» 100 % студентів відповіли «Так», 0 % – «Ні» та 0 % «Не знаю». Це свідчить про те, що інформатизація підготовки майбутнього вчителя фізичної культури має належну матеріальну базу. Також на питання «Чи підключено Ваш навчальний заклад до мережі Інтернет?» – 100 % - «Так», 0 % – «Ні» і 0 % – «Не знаю». Виходячи з даних анкетування всі студенти знають про наявність і користуються в своєму навчальному закладі спеціалізованими комп'ютерними аудиторіями (100 %) На питання «Чи володієте Ви комп'ютерною технікою?» 100 % дали позитивну відповідь. На питання «Чи проходять у Вашому навчальному закладі курси з оволодіння інформаційними технологіями?» – 100 % відповіли «Так», 0 % – «Ні» та «Не знаю» відповіли 0 %. На наступне питання «Чи проходили Ви курси з оволодіння інформаційними технологіями?», 55 % відповіли «Так», 45 % –

підкреслили «Ні» і 0 % – «Не знаю». А на питання «Чи використовуєте ви комп'ютерну техніку при підготовці до навчальних занять?», – всі опитувані студенти відповіли «Так». Показники в 100 % ми отримали і з наступних питань: «Чи використовується комп'ютерна техніка при проведенні навчальних занять?» та «Чи погоджуєтесь ви з твердженням, що використання інформаційних технологій під час навчального процесу з фізичного виховання підвищує рівень засвоєння знань учнями?». І на останнє питання «Чи вважаєте Ви, що використання інформаційних технологій допоможе у Вашому подальшому професійному розвитку?» – значна кількість учнів відповіли «Так», найменше відповіли «Ні», – лише 15 %, і 0 % опитаних відповіли «Не знаю».

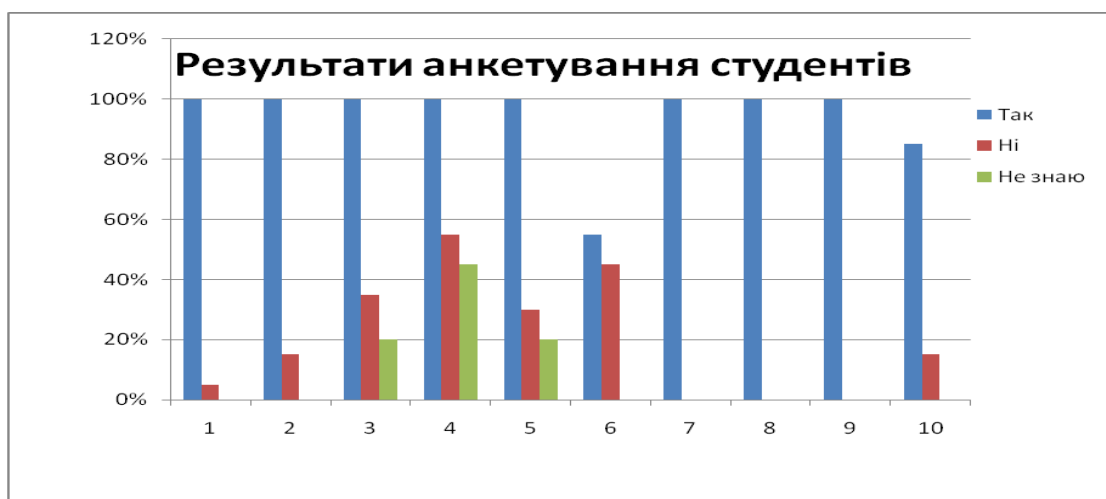

Рис. 2.2. Результати анкетування студентів фізичної культури

Виходячи з отриманих даних анкетування, ми бачимо, що більшість студентів виявили інтерес до питань щодо використання інформаційних технологій в професійній підготовці

Таким чином, проаналізувавши результати проведеного дослідження зі студентами 4 курсу та студентів магістратури щодо питань стану підготовки учителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій свідчать про те, що в студентів є зацікавленість щодо поставленої проблеми, вони своїми в основному позитивними відповідями показали чималу користь та оптимізм від використання інформаційних технологій.

Проведений нами аналіз дослідження щодо стану підготовки учителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій, учителів та студентів дає підстави стверджувати, що їх застосування є обґрунтованим, а також доцільним і актуальним.

Отже, стан підготовки вчителя фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій на цьому етапі його становлення знаходиться в стадії активного розвитку та потребує багато зусиль для його подальшого чіткого й обґрунтованого затвердження на ниві сучасної освіти, що потребує постійних інноваційних змін згідно з потребами сьогодення.

2.2 Оптимізація професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури із застосування інформаційних технологій

В теорії і практиці педагогіки термін «оптимізація» має універсальне значення і застосовується в самих різних аспектах, в різних галузях виробництва, неадекватних дефініціях цього визначення. При ринкових відносинах необхідно одночасно пов'язувати оптимізацію із вдосконаленням використання виробничих сил і виробничих відносин, широким впровадженням науково-технічного потенціалу і ресурсозбереження [56].

Відомо, що оптимізація професійної підготовки фахівця з фізичної культури має дві складові: оптимізація наукової організації педагогічної праці у вищій школі та оптимізація навчально-виховного процесу студентської молоді. При цьому оптимізація наукової організації педагогічного процесу ґрунтується на оптимізації системи управління. Наукова організація праці передбачає перспективне і поточне планування діяльності, чітке нормування, раціональний розподіл функцій між її учасниками, вміле стимулювання праці, добре продуманий контроль і аналіз результатів.

Критерії оптимізації переводять загальні критерії наукової організації педагогічної праці у вищій школі на реальні можливості педагогічної системи на відповідному етапі її розвитку. До критеріїв оптимізації професійної

підготовки майбутніх учителів фізичної культури відносяться: а) досягнення максимально можливих для конкретних умов результатів професійної підготовки фахівця; б) виконання нормативів часу, який відводиться на професійну підготовку в цілому і на проведення аудиторних занять зокрема; в) максимальна відповідність результатів соціально обумовленим цілям, які поставлені суспільством перед вищою школою [43].

Працюючи над темою магістерської роботи, ми вивчали питання оптимізації професійної підготовки вчителя фізичної культури із застосування інформаційних технологій, адже уявити сьогодні кваліфікованого викладача неозброєного новітніми технологіями навчання просто неможливо.

Сучасні умови інформатизації визначаються розгортанням загальною інформатизацією вищої професійної освіти. Такі умови – реальна ситуація, в якій відбувається професійна підготовка та професійна самореалізація вчителя фізичної культури. Наслідками інформатизації є реальні зміни професійного мислення, які відбуваються під впливом комп'ютеризації.

Основними рисами нового інформаційного світогляду вчителя фізичної культури є його інформатизація, де створення нових інтелектуальних технологій та перетворення інформації в найважливіший глобальний ресурс виступають новою парадигмою навчання.

Все це обумовлює широке коло питань. Чи зможе особистість вчителя фізичної культури повною мірою професійно самореалізовуватися? Яким чином спрямувати процес інформатизації в бік професійної самореалізації? Вирішення цих важливих для сучасної вищої фізкультурної освіти проблем вимагає серйозних глибоких досліджень.

Під професійною самореалізацією особистості вчителя фізичної культури слід розуміти процес, який спрямовано на прояв своїх професійних можливостей, що забезпечують досягнення найвищих результатів у своїй професійній діяльності. Професійна самореалізація пов'язана із зовнішніми та

внутрішніми чинниками, і для її здійснення потрібні відповідні педагогічні умови, в яких необхідно враховувати їх взаємовплив і взаємозв'язок.

Сучасний вчитель фізичної культури повинен мати високий рівень професійної підготовленості. У цьому випадку критерії ефективності професійної самореалізації повинні бути зміщені у бік тих професійних цінностей, які містяться в основі професійної діяльності [2].

У контексті розвитку та модернізації професійної освіти на перший план, у процесі професійної самореалізації особистості сучасного вчителя фізичної культури, повинно виходити задоволення професійних інтересів, тому професійна самореалізація повинна сприяти гуманітарна складова змісту професійної освіти, що забезпечує формування ціннісних установок на професійну діяльність. Виходячи з цього положення, можна стверджувати, що особливу важливість у процесі професійної самореалізації набуває оптимізація професійної підготовки у вищій. Дані положення зумовлюють упровадження та безпосереднє використання у педагогічній діяльності вчителя фізичної культури нових інформаційних технологій.

Наш час ознаменований бурхливим розвитком інформатики і різних джерел інформації – від засобів масової інформації до глобальних мереж Інтернету, їх активним впровадженням у всі галузі життя і діяльності людини. Комп'ютерні технології дозволяють сформувати принципово новий стиль роботи, що дає змогу більш ефективно розкривати творчі можливості і інтелектуальний потенціал людини [30; 60; 61].

Нині в Україні йде становлення нової системи освіти, зорієнтованої на входження в єдиний світовий освітній та інформаційний простір [50]. У нашій країні взято курс на комп'ютеризацію системи освіти, про що свідчить ряд державних документів і програм [63, 64]. Цей процес чималою мірою торкнувся й галузі фізичної культури і спорту.

Одним із головних шляхів інформаційної підготовки фахівців у галузі фізичної культури є розробка і впровадження комп'ютерних технологій. Комп'ютерні програми поділяють за наступними напрямками залежно від їх

застосування: навчальний процес; оздоровча фізична культура; спортивні змагання; спортивні тренування; спортивний менеджмент і регуляція кадрового потенціалу галузі. Крім того, виділяють такі види комп'ютерних розробок: діагностико-консультативні програми; фізкультурно-оздоровчі програми; автоматизовані інформаційні системи (АІС), нормативно-довідкові і методичні комплекси [59].

Проблема реалізації у навчальному процесі засобів сучасних ІТ у конкретній предметній галузі, якою є фізична культура і спорт, – одна з актуальних у сучасній педагогіці.

Ознайомившись із класифікацією П. Петрова [48], можна виділити такі напрями використання ІТ, що мають сприяти підготовці фахівців із фізичного виховання і спорту:

1. Засіб автоматизації процесів обробки результатів змагань і наукових досліджень.

До цього напрямку слід віднести комп'ютерно-програмні комплекси (КПК) для забезпечення змагань із різних видів спорту. Вони дозволяють фіксувати результати спортсменів, друкувати документацію змагань, здійснювати поточний супровід із викладенням результатів на телевізійний канал та інформаційне табло, обробляти результати змагань і редагувати зображення для перегляду змагальних ситуацій. Найвідомішими у світі на сьогодні є закордонні КПК «Omega» та «IBM» [42]. Вони різняться високою якістю, точністю та, на жаль, вартістю, і використовуються зазвичай на міжнародних змаганнях із олімпійських видів спорту. Щодо неолімпійських видів спорту, то вони поки залишаються поза увагою комп'ютерних компаній-гігантів. Водночас російськими фахівцями розроблені більш доступні системи, такі як «Compet 97» (спортивні танці), комп'ютерна програма змагань із аерофітнесу, «Азимут» (спортивне орієнтування) [37]. Одним зі зразків КПК даного типу є система «Goodlift», розроблена українськими фахівцями і призначена для забезпечення змагань із пауерліфтингу [24].

2. Засіб автоматизації процесів контролю, корекції результатів навчально-виховної діяльності і комп'ютерного тестування фізичного, функціонального, розумового та психологічного станів осіб.

Використання ІТ особливо ефективно у спортивному тренуванні з різноманітних видів спорту та в оздоровчій фізичній культурі. Завданнями у цьому випадку є діагностика та моніторинг функціонального стану спортсменів або людей, які займаються фізичною культурою. Прикладами можуть бути: експертна система «Аксон» для планування підготовки спортсменів-стрибунів різної спеціалізації; програма «Фітнес» для оцінки функціонального стану особи з подальшим представленням великої кількості рекомендацій та тренувальних програм для його оптимізації; програма «Атлет» для самостійних занять атлетизмом і ін. [5].

3. Засіб навчання, що підвищує якість та ефективність процесу викладання.

Іншим напрямком використання комп'ютерної техніки у вищій фізкультурній освіті є всесвітня мережа Інтернет. Інтернет сьогодні – найбільш могутнє у світі інформаційно-технологічне середовище, наявність якого викликає величезний інтерес не лише у молоді.

Завдяки Інтернету у галузі фізичної культури і спорту створюються зовсім нові можливості: проведення телеконференцій; обмін інформацією; організація спільних досліджень із різними навчальними закладами; організація консультативної допомоги студентам, спортсменам і тренерам із науково-методичних і спортивних центрів; організація мережі дистанційного навчання; формування уміння добувати інформацію з різноманітних джерел, банків знань, банків даних, зберігати її, передавати і обробляти. Завдяки доступу до мереж телекомунікацій не лише істотно підвищується інформаційна озброєність, але й надається унікальна можливість спілкування з колегами практично в усьому світі.

На жаль, Інтернет в Україні не отримав значного поширення. Але, простежуючи тенденцію останніх років, можна сказати, що незабаром

становище докорінно зміниться і доступ до Інтернету буде не екзотикою, а повсякденною необхідністю. В наш час обмеженість доступу до нього поглиблює нерівність в отриманні інформації. Такий стан обумовлює і неготовність більшості фахівців використовувати комп'ютерні технології як ефективне доповнення до традиційних методик навчання.

Ще одним напрямком використання комп'ютерної техніки у підготовці фахівця з фізичної культури є сучасна мультимедіа продукція. Вона є новим видом представлення навчального і наукового матеріалу, який розширює можливості навчання і обміну інформацією.

Донедавна викладач або студент, не міг сам створити електронний підручник. Були відсутні програми, які давали можливість автоматично отримати підручник на електронний носій. Величезні витрати праці на підготовку матеріалу збільшували терміни виконання робіт. Ці і ряд інших причин робили мультимедіа дорогим і створювали великі труднощі для масового застосування в навчальній і науковій роботі.

Результати використання цих підручників довели необхідність розробки структури створення (оболонки) комп'ютерних навчальних посібників і тестів, в якій будь-який користувач, що володіє елементарними знаннями роботи з персональним комп'ютером, може написати електронний навчальний посібник чи тестову програму. Для цього необхідно бути кваліфікованим фахівцем у своїй галузі і грамотно, з погляду дидактики, розробити навчальний матеріал [21,48].

Комп'ютеризація вищої фізкультурної освіти висуває нові вимоги до професійних якостей і рівня підготовки фахівців. Оволодіння сучасними інформаційними технологіями стає одним із основних компонентів професійної підготовки фахівця у галузі фізичної культури, що вимагає розробки і впровадження в навчальний процес професійно орієнтованих програм і курсів, спрямованих на оволодіння основами необхідних знань і нагромадження особистого досвіду їхнього використання у своїй професійній діяльності.

До навчального плану фізичного виховання (надалі фізичної культури) з моменту їх заснування (1946 р.) входив факультатив «; на всіх чотирьох курсах. «Факультативність» і спрямованість на спортивну підготовку (виконання розряду) звужували його можливості навчання професійним умінням учителя фізичної культури. Пройшовши ряд трансформацій, на сьогодні до навчального плану внесено дисципліни «Спортивно-педагогічне вдосконалення» (СПВ) і «Теорія і методика викладання обраного виду спорту» (ТІМОВС).

Названі дисципліни відкривають широкі можливості для підвищення рівня професійної готовності випускників. Вони передбачають вирішення двох основних завдань: перше – розкрити технологію праці педагога з ФВіС; друге – засвоїти основи техніки і тактики обраного виду спорту та забезпечити достатній рівень спортивної підготовленості. Перше майже неможливо вирішити без другого, тому що, лише володіючи набором практичних умінь і навичок, фахівець зможе значно ефективніше здійснювати процес навчання в майбутній професійній діяльності. Річ у тім, що студенти у своїй більшості спрямовані на досягнення видатних результатів у обраному виді спорту. І це є позитивним чинником у процесі зростання їхньої професійної компетентності, адже ніщо не закріплюється у свідомості або у відчуттях при пасивному або негативному ставленні до процесу навчання [56].

Таким чином, дисципліни СПВ та ТІМОВС нерозривно взаємопов'язані між собою. Усі інші дисципліни інтегрально взаємодіють з ними, доповнюючи зміст професійної готовності фахівця.

Система підготовки повинна бути зорієнтована насамперед у напрямку формування інформаційної культури фахівців. Говорячи про формування інформаційної культури, треба зазначити, що комп'ютер не стане інструментом у діяльності фахівців доти, доки студенти і викладачі ВНЗ і факультетів фізичної культури не будуть досконало володіти цим інструментом. Тому уміння використовувати комп'ютер при навчанні стає однією з необхідних якостей фахівців з фізичної культури. В основу формування інформаційної культури студента повинна бути покладена ідея використання комп'ютера при

вивченні кожного предмету: не можна підмінити це вивченням єдиного курсу інформатики. Поряд із дисципліною «Сучасні інформаційні технології», що стала обов'язковою для всіх спеціальностей відповідно до державних освітніх стандартів нового покоління, у навчальних планах фізичної культури, тощо[19].

На сьогоднішній день практично кожен студент ЗВО повинен знати операційну систему Windows і володіти нею, працювати в редакторській системі Word, використовувати електронну таблицю Microsoft Excel, уміти користуватися системою керування базами даних Microsoft Access. Із накопиченням досвіду з'явиться бажання спробувати свої сили у створенні презентацій, у цьому допоможе програма Microsoft Power Point. Підготувати Web-сторінку можна також, використовуючи Word, де є Майстер Web-сторінок. І, звичайно ж, засвоєння основних прикладних пакетів програм дасть можливість володіти основами знань і умінь із пошуку й обміну інформацією за допомогою Інтернету. Для студентів в Інтернеті є можливість пошуку, нагромадження і наступного використання музичних і відео-файлів. Створення аудіо і відео на комп'ютері вимагає визначених знань і умінь, але є цілком доступним[16].

Отже, зацікавленість державної політики щодо комп'ютеризації навчання, низький рівень розробки проблеми, позитивний досвід використання комп'ютерних технологій у вищій школі за кордоном та дидактичні особливості комп'ютерного забезпечення вимагають якомога швидшого вирішення проблеми комп'ютерного забезпечення професійної освіти.

Однією з проблем, що виникає на шляху комп'ютеризації вищої фізкультурної освіти, є потреба у спеціальній підготовці викладачів і студентів. Система підготовки повинна бути зорієнтована насамперед у напрямку формування інформаційної культури, а отже, уміння використовувати комп'ютер стає однією з необхідних якостей фахівців із фізичної культури. Сучасна система вищої фізкультурної освіти ще не виробила ефективних підходів до формування інформаційної культури майбутнього фахівця.

Під час проходження педагогічної практики, ми працювали над створенням комплексу електронних версій у галузі фізичної культури, а саме презентацій, веб-сайту, та публікацій. В роботі брали участь учні середньої школи під нашим керівництвом. Головна мета – залучити дітей до активного пошуку інформації, оволодіння новими знаннями, зацікавити їх сучасними технологіями; освоїти комп'ютерні технології, проектні технології навчання, що дозволить учням набувати знання і вивчати предмети шкільної програми в процесі планування та виконання практичних завдань - проектів. При цьому Інтернет-технології виступають в якості обов'язкового інструменту, вживаного в навчанні, що в підсумку сприятиме підвищенню якості навчання в школі. Ми працювали з програмою «Moodle. Центр дистанційного навчання».

Сучасна освіта України рухається у напрямку інформатизації навчально-виховних процесів, саме тому стає актуальною проблема впровадження педагогічних програмних засобів у навчально-виховний процес. Передбачається, що таке впровадження дозволить покращити навчальні досягнення учнів через посилення самостійності в опануванні знаннями, що є однією з основних рис Болонської конвенції [52].

Педагогічний програмний засіб – сучасний високоефективний засіб навчання, розроблений з метою полегшити процес сприйняття матеріалу учнем. Це реалізується за рахунок подачі інформації у вигляді гри, з використанням малюнків, відео, аудіофрагментів, анімацій тощо. Також педагогічний програмний засіб створений із метою полегшити роботу вчителя. Сам засіб навчання легко змінюється, його просто доповнювати, легко розповсюджувати.

Відомо, що в Україні багато організацій займаються розробкою педагогічних програмних засобів (Інститут проблем штучного інтелекту МОН і НАН України, Херсонський державний університет, Харківський державний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, Інститут передових технологій, Інститут педагогіки АПН України, а також компанії АТЗТ «Квазар-МікроТехно», ЗАТ «Мальва», ТОВ «АВТ лтд», «СМІТ» та ін.) [28]. Тож сучасні педагогічні програмні засоби між собою різняться як на рівні інтерфейсу, так і

на рівні способу подання навчального матеріалу. Все це змушує користувача витратити значну частку навчального часу тільки для опанування способів управління педагогічними програмними засобами. Це сприяє розвитку комп'ютерної грамотності учнів, але сам предмет, для якого було створено навчальний засіб, «губиться» серед складних програм.

Наказ МОН України «Про затвердження тимчасових вимог до педагогічних програмних засобів» 2006 року подає рекомендації розробникам щодо створення новітніх педагогічних програмних засобів. Такі рекомендації потребують доповнення, адже різні системи оцінювання рівня знань учнів, різні способи і форми контролю значно ускладнюють роботу вчителя і процес засвоєння знань учнями.

В Україні діє програма «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці на 2010 – 2015 роки». Її завданнями є підвищення інформаційної грамотності населення, оснащення навчальних закладів комп'ютерним та телекомунікаційним обладнанням, під'єднання навчальних закладів до мережі Internet, розвиток програмного забезпечення, підвищення кваліфікації та перепідготовка кадрів тощо. Існування такої програми відкриває доступ українській освіті до світових інформаційних просторів, однак більшість поставлених завдань ще не виконані, а проблема впровадження сучасних педагогічних програмних засобів у навчально-виховний процес й досі залишається відкритою [22].

На початку «інформатизація» розумілась як суто технічне оснащення загальноосвітніх навчальних закладів. Майже не зверталась увага на зміст освіти, його оновлення, створення нових методів і прийомів викладання. Погоджуючись із думкою експертів С. С. Єрмаковим, причиною слабого розвитку комп'ютерних технологій навчання є неефективний зміст освітніх електронних засобів [25].

Наказом МОН України «Про затвердження тимчасових вимог до педагогічних програмних засобів» було передбачено, що безпосередньо над створенням педагогічних програмних засобів мають працювати три групи

розробників: «наукове, педагогічне та методичне забезпечення», «програмно-апаратне та організаційне забезпечення», «нормативно-виробниче забезпечення». Такі групи мали б забезпечити комплексні дослідження інженерно-технологічного, психолого-педагогічного та методичного спрямування [60]. Однак поки що такі дослідження не дали очікуваних результатів та вчителі залишаються сам на сам із проблемою.

Інший спосіб створення якісної змістовної частини педагогічних програмних засобів – співпраця програмістів із викладачами, вчителями. Вони висловлюють побажання, а розробники їх реалізують. Тож, враховуючи поради і рекомендації саме вчителів-предметників, пропонуємо розглянути окремі особливості змістовної частини педагогічних програмних засобів для школярів.

Дуже важливо при створенні педагогічних програмних засобів враховувати вікові особливості школяра. Перед нами дитина, яка щойно закінчила молодшу школу. Саме тому, якщо представити навчальний матеріал у вигляді казкової подорожі, у якій дитину супроводжуватимуть улюблені герої казок, мультфільмів, то процес навчання стане цікавішим. Відповідно, важлива для педагогічних програмних засобів і кольорова гама. Багатокольоровий програмний засіб привертатиме увагу дитини, але зловживання яскравими кольорами може зашкодити процесу сприйняття. Також необхідно, враховуючи тип пам'яті майбутніх користувачів, важливу інформацію виділяти іншим кольором.

Теоретичний матеріал має подаватися лаконічно, адже, на думку педагогів, сучасні підручники, на основі яких створюються педагогічні програмні засоби, переобтяжені інформацією. Дитина у 5 класі не здатна сприймати великі об'єми навчального матеріалу. Необхідно будувати структуру уроку так, щоб більше часу відводилось на виконання вправ.

Сучасні педагогічні програмні засоби – високоефективні навчальні засоби і вже сьогодні їх успішно використовують у світі. Але впровадження їх в українську освіту супроводжується певними труднощами: недостатня кількість комп'ютерів у школах, невідповідність кадрів, висока вартість розробки

тощо. Оволодіння студентом, який планує працювати вчителем фізичної культури, сучасних методик та розробка власних значною мірою зможе полегшити розробку для загальноосвітніх навчальних закладів і тим самим підняти загальний рівень використання новітніх технологій у навчальному процесі.

2.3 Результати експериментальної роботи

На другому етапі дослідження (грудень 2022 р.– лютий 2023 р.) нами було експериментально перевірено професійну готовність вчителя фізичної культури до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій.

Після завершення констатувального етапу експерименту нами було проведено діагностичне дослідження, мета якого полягала в тому, щоб визначити рівень професійної готовності студентів як учителів фізичного виховання до застосування інформаційних технологій в професійній підготовці та експериментально перевірити рівні володіння ІКТ, завдяки яким буде відбуватися найбільш ефективно підготовка учителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій.

Дослідження було проведено за аналогією до першого. Були використані такі ж методи: метод спостереження, анкетування, бесіди. Це дозволило одержати об'єктивні дані стосовно рівнів професійної готовності майбутніх учителів фізичного виховання до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій.

Для того, щоб одержати дані рівнів професійної готовності майбутнього вчителя фізичної культури до професійної підготовки із застосування інформаційних технологій та експериментально перевірити умови, завдяки яким буде відбуватися найбільш ефективно підготовка майбутніх учителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій, на початку експерименту нами було створено дві групи, які

склалися зі здобувачів 4 курсу ОПП «Бакалавр» та здобувачів ОПП «Магістр» спеціальності „014 Середня освіта (Фізична культура)” денної форми навчання Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: експериментальну та контрольну групи, складом 14 осіб у кожній групі. Отже, загалом було обрано 28 респондентів.

Далі подаємо результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівнів професійної готовності майбутнього вчителя фізичної до професійної підготовки із застосування інформаційних технологій (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівнів професійної готовності майбутнього вчителя фізичної до професійної підготовки із застосування інформаційних технологій

	Групи	Рівні професійної готовності		
		Низький	Середній	Високий
Початок	КГ	9 %	26 %	65 %
	ЕГ	14 %	18 %	68 %
Кінець	КГ	2 %	28 %	70 %
	ЕГ	4 %	26 %	70 %

Далі наведемо результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівнів професійної готовності майбутнього вчителя фізичної до професійної підготовки із застосування інформаційних технологій в контрольній та експериментальній групах на початку та наприкінці формульовального етапу експерименту на рис. 2.3

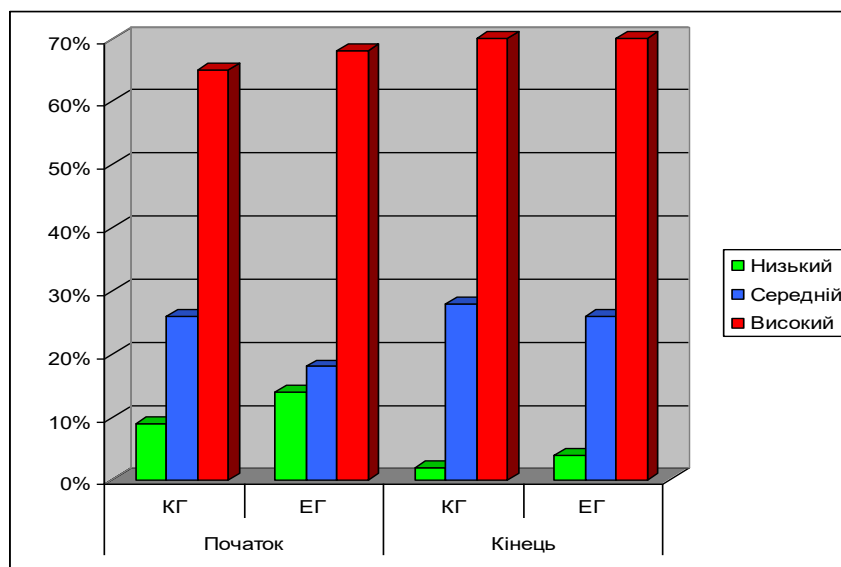

Рис. 2.3. Результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівнів професійної готовності майбутнього вчителя фізичної культури до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій у контрольній та експериментальній групах на початку та наприкінці формульованого етапу експерименту.

Аналізуючи дані поданих рівнів професійної готовності майбутніх учителів, можемо стверджувати, що більшість студентів експериментальної групи підвищили свій рівень професійної готовності з низького до середнього (див. табл. 2.3).

Далі наведемо результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівнів професійної готовності майбутнього вчителя фізичної культури до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій у контрольній групі на початку та наприкінці формульованого етапу експерименту на рис. 2.4.

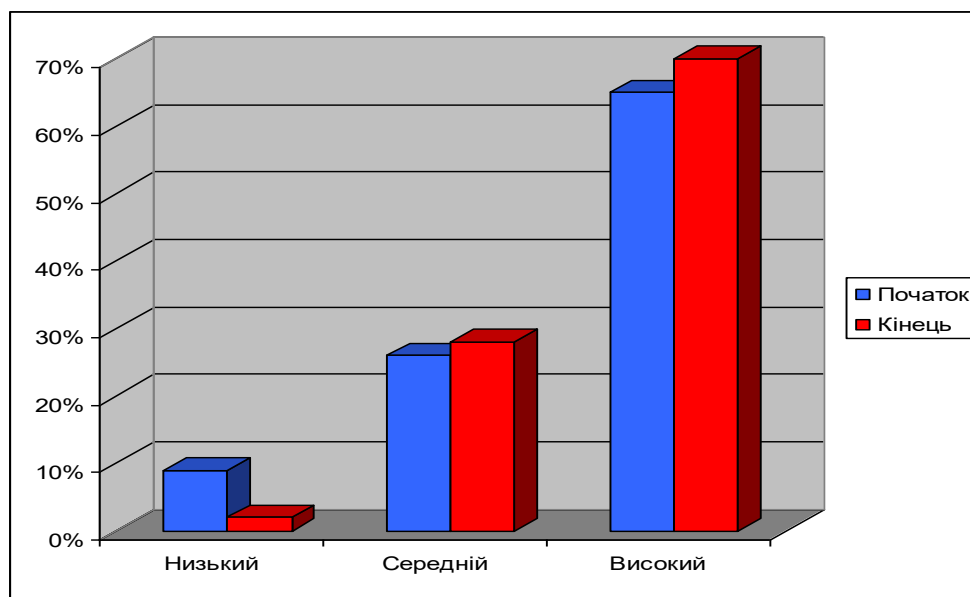

Рис. 2.4 Результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівнів професійної готовності майбутнього вчителя фізичної культури до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій у контрольній групі на початку та наприкінці формувального етапу експерименту.

Із даних таблиці 2.3 та рис. 2.4 видно, що відсоткове співвідношення професійної готовності майбутнього вчителя фізичної культури до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій у студентів контрольних груп наприкінці експерименту на високому рівні змінилося – збільшилося на 5 %, на середньому рівні не відбулося змін – 26 %, а низький також зменшився всього на 5 %.

Перебування більшої кількості студентів як на початку, так і наприкінці формувального етапу експерименту на високому та середньому рівні пов'язано з тим, що студенти цієї групи знають про роль інформаційних технологій у професійній підготовці та володіють програмою «Intel», також це зумовлено використанням різноманітних засобів комп'ютера в навчальному процесі.

Далі наведемо результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівнів професійної готовності майбутнього вчителя фізичної

культури до професійної підготовки із застосування інформаційних технологій в експериментальній групі на початку та наприкінці формульального етапу

експерименту

на

рис.

2.5.

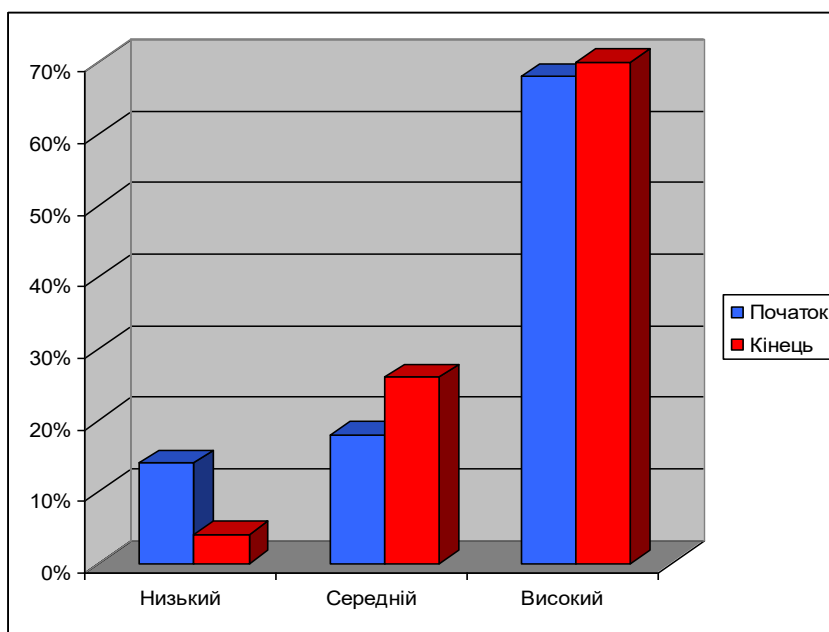

Рис. 2.5 Результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівнів професійної готовності майбутнього вчителя фізичної культури до професійної підготовки із застосуванням ІКТ в експериментальній групі на початку та наприкінці формульального етапу експерименту.

Із даних таблиці 2.3 та рис. 2.5 видно, що на початку й наприкінці експерименту показники рівня професійної готовності у здобувачів експериментальної груп помітно змінилися, тобто: на високому рівні підвищилися з 68 % до 70 % на 2 %, на середньому рівні значно збільшилися з 18 % до 26 % на 8 % і на низькому рівні зменшилися з 14 % до 4 % на 10 %.

Підвищення високого, збільшення середнього та зменшення низького рівнів ми пояснюємо саме тим, що здобувачі експериментальної та контрольної групи зацікавились порушеною проблемою нашого дослідження, але, на нашу думку, цей інтерес викликаний інноваційністю нашого дослідження, що не в повній мірі відтворює їх розуміння значимості інформаційних технологій у професійній підготовці майбутнього вчителя фізичної культури. Важливим є те, що більшість здобувачів ОПП «Магістр» спеціальності «014 Середня освіта

(Фізична культура)» пройшли програму «Moodle» та на навчальних заняттях використовуються різноманітні засоби комп'ютера. Саме завдяки цьому відбулися прогресивні зміни, які були пов'язані з тим, що здобувачі - експериментальної групи, порівняно зі студентами контрольної групи, за період між початком констатувального етапу експерименту та кінцем формувального етапу експерименту в бесідах ознайомилися й детально оволоділи поняттям та значенням інформаційних технологій у процесі професійної підготовки.

Нами також проведено повторне виконання завдань зі студентами контрольної та експериментальної груп із визначення показників рівня володіння ІКТ після проходження програми «Moodle» та використання різноманітних засобів комп'ютера в навчальному процесі.

Далі подаємо результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівня володіння ІКТ у контрольній та експериментальній групах наприкінці формувального етапу експерименту (див. Табл. 2.4)

Таблиця 2.4 – Результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівня володіння ІКТ у контрольній та експериментальній групах наприкінці формувального етапу експерименту

Етап експерименту	Групи	Завдання	Рівні володіння ІКТ		
			Низький	Середній	Високий
Початок	КГ	У текстовому процесорі MicrosoftWord створити текстовий документ (План-конспект уроку),	17 %	15 %	68 %
Кінець	КГ		14 %	18 %	68 %
Початок	ЕГ	що відповідає предмету викладання.	10 %	30 %	60 %
Кінець	ЕГ		2 %	34 %	64 %
Початок	КГ	У табличному процесорі MicrosoftExcelстворити	4 %	30 %	66 %
Кінець	КГ		2 %	32 %	66 %

Початок	ЕГ	таблицю «Середня успішність студентів групи»	18 %	26 %	56 %
Кінець	ЕГ		6 %	30 %	64 %
Початок	КГ	У програмі Microsoft PowerPoint створити презентацію за тематикою предмета,	16 %	12 %	72 %
Кінець	КГ		14 %	14 %	72 %
Початок	ЕГ		10 %	20 %	70 %
Кінець	ЕГ		0 %	22 %	78 %
Початок	КГ	Створити електронну скриньку Gmail, на сайті www.google.com.ua	15 %	28 %	57 %
Кінець	КГ		15 %	28 %	57 %
Початок	ЕГ		12 %	20 %	68 %
Кінець	ЕГ		2 %	22 %	76 %

Далі подаємо результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівня володіння ІКТ у контрольній та експериментальній групах на формульованому етапі експерименту на рис. 2.6.

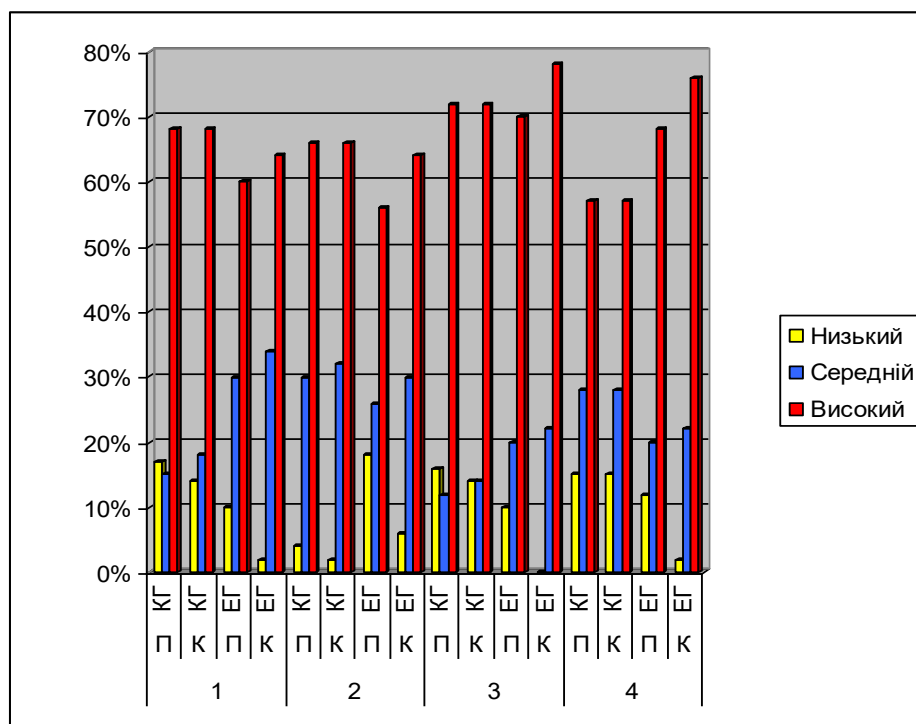

Рис. 2.6 Результати дослідно-експериментальної роботи з визначення рівня володіння ІКТ у контрольній та експериментальній групах на формульованому етапі експерименту

Підвищення високого, збільшення середнього та зменшення низького рівнів ми пояснюємо саме тим, що зі студентами експериментальної груп використовувалася була пройдена програма «Moodle» та на навчальних заняттях використовувались різноманітні засоби комп'ютера, які оптимізували та вдосконалили навички володіння інформаційними технологіями і як наслідок відбулося підвищення рівня володіння ІКТ студентами.

Під час проведення формульованого етапу експерименту студенти експериментальної групи позитивно відгукнулися про визначені нами умови. Завдяки цьому ми виявили високий рівень розуміння майбутніми спортивними педагогами важливості застосування ІТ у професійній діяльності. Загалом результати опитування студентів та викладачів дозволяють стверджувати, що більшість випускників вищих навчальних закладів фізичного виховання та спорту готові до застосування ІТ у майбутній професійній діяльності, але в навчальних планах ВНЗ відсутні курси щодо здійснення такої підготовки.

Отже, результати експерименту підтвердили необхідність та можливість організації цілеспрямованої підготовки учителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій.

Експериментальна перевірка стану готовності вчителів фізичної культури до професійної підготовки із використання інформаційних технологій, яку було орієнтовано на перевірку низького, середнього та високого рівнів володіння з відповідними знаннями та вміннями, дала змогу дійти таких висновків:

1. Аналіз стану підготовки учителів фізичної культури до професійної підготовки із використання інформаційних технологій: за результатами анкетування студентів та учителів, виявлено їхнє позитивне ставлення до порушеної теми. Ці показники дали підстави стверджувати, використання

інформаційних технологій у навчанні є актуальним і необхідним. Стан професійної підготовки вчителя фізичної культури із використанням інформаційних технологій знаходиться в стадії активного розвитку та потребує багатьох зусиль для його подальшого розвитку й вирішення проблемних питань.

2. Розроблено та визначено зміст та сутність оптимізації підготовки вчителя фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій. Визначено головні шляхи інформаційної підготовки професійних фахівців у галузі фізичної культури:

- розробка і впровадження комп'ютерних технологій;
- використання мережі Інтернет;
- використання сучасної мультимедійної продукції, що є новим видом представлення навчального і наукового матеріалу, який розширює можливості навчання і обміну інформацією. Це дало можливість передбачити оптимізацію цілеспрямованого керування процесом підготовки вчителя фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій.

3. На початку експерименту всі респонденти, як у контрольній, так і в експериментальній групі, мали приблизно однаковий високий рівень (КГ – 65 %, ЕГ – 68 %) професійної готовності до застосування інформаційних технологій у професійній підготовці. Наприкінці експерименту відбувалися поетапні зміни найбільше в експериментальній групі (на високому рівні підвищилися з 68 % до 70 % на 2 %, на середньому рівні значно збільшилися з 18 % до 26 % на 8 % і на низькому рівні зменшилися з 14 % до 4 % на 10 %).

4. Аналіз результатів нашого дослідження показав, що зміни, які відбулися в експериментальній групі, не були випадковими, а цілком логічними. Вони підтвердили гіпотезу, що була нами поставлена на початку дослідно-експериментальної роботи.

ВИСНОВКИ

1. В магістерській роботі наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової проблеми у підготовці вчителя фізичної культури із використанням інформаційних технологій, яке виявляється в обґрунтуванні та експериментальній перевірці їх готовності до застосування інформаційних технологій у професійній підготовці. Усю увагу зосереджено на проблемі використання інформаційних технологій у навчальному процесі вищих навчальних закладів.

Щодо першого завдання дослідження, проаналізувавши науково-методичну літературу, ми з'ясували, що сучасне українське суспільство переживає етап переходу до нової постіндустріальної епохи, яку прийнято називати інформаційною. Сьогодні фахівець із вищою освітою – це людина, що вільно орієнтується у світовому інформаційному просторі, має необхідні знання і навички для пошуку, опрацювання і збереження інформації засобами сучасних інформаційних технологій. На сьогоднішній день є недостатньо вивченою проблема професійної підготовки сучасного вчителя фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій. Це поставило перед нами вимоги теоретичного обґрунтування, осмислення та практичної розробки шляхів оптимізації підготовки учителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій. Ця проблема дійсно є актуальною й важливою для студентської молоді, але вона характеризується виявленими протиріччями між: масовою популяризацією застосування інформаційних технологій у навчанні та низьким рівнем забезпечення комп'ютерною технікою навчальних закладів; застосуванням інформаційних технологій у навчанні та низьким рівнем володіння інформаційними технологіями вчителями; застосуванням інформаційних технологій у професійній підготовці вчителя фізичної культури та недостатньою кількістю фахівців, які б могли її здійснювати.

2. Визначивши зміст та сутність підготовки вчителя фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій, ми узагальнили необхідне розуміння високих конкретних і здійснених вимог до підготовки фахівця з використанням інформаційних технологій, але разом із цим методика підготовки майбутнього вчителя фізичної культури повинна включати в себе не лише підготовку фахівця, а й підготовку такого вчителя, який би міг спрямувати фахові знання на особистість кожного учня, здійснювати вироблення потреби до постійної самоосвіти та самоуправління в умовах інформатизації освіти. Проблема підготовки вчителя фізичної культури із використанням інформаційних технологій, потребує значної уваги. Це пов'язано з тим, що інформатизація освіти висуває суттєво нові вимоги до професійної підготовки вчителя фізичної культури.

Визначивши рівень забезпеченості інформаційними технологіями навчальних закладів можемо стверджувати, що більшість навчальних закладів, в яких нами було проведене анкетування, мають у своєму арсеналі сучасні інформаційні технології. А саме: комп'ютери, які підключено до мережі Інтернет, мультимедійне обладнання, фото - та відеоапаратуру. Застосування комп'ютерів на уроках фізичної культури значно підвищує інтенсивність навчального процесу. При комп'ютерному навчанні засвоюється набагато більша кількість матеріалу, аніж в умовах традиційного навчання. Але, поряд із цим, непоодинокі випадки, повної або часткової відсутності комп'ютерного оснащення та спеціалізованої комп'ютерної техніки в навчальному закладі, а відповідно – невідповідність сучасним вимогам, низький рівень оволодіння дітей знаннями та інше. Отже, необхідно мати баланс між оволодінням вчителем фізичної культури новітніми інформаційними технологіями та забезпеченням комп'ютерною технікою навчальних закладів.

Проаналізувавши рівень володіння інформаційними технологіями студентів фізичного виховання та, користуючись даними опитування, можна стверджувати, що студенти інформовані про сучасні інформаційні засоби, вміють користуватися ними.

Отже, комп'ютерні технології дозволяють модифікувати навчальний процес і гарантують більшу ефективність у досягненні результатів навчання. Використання комп'ютерних технологій суттєво збагачує педагогічні методи підготовки студентів.

У ході роботи ми визначили рівні професійної готовності учителів фізичної культури до професійної підготовки із застосуванням інформаційних технологій, до яких віднесли: низький, середній та високий із відповідними знаннями та вміннями. На початку експерименту всі студенти, як у контрольній, так і в експериментальній групі, мали приблизно однаковий високий рівень (КГ – 65 %, ЕГ – 68 %) професійної готовності до застосування інформаційних технологій у професійній підготовці. Наприкінці експерименту відбувалися поетапні зміни найбільше в експериментальній групі (на високому рівні підвищилися з 68 % до 70 % на 2 %, на середньому рівні значно збільшилися з 18% до 26% на 8% і на низькому рівні зменшилися з 14 % до 4 % на 10 %).

Експериментально перевіривши професійну готовність вчителів фізичної культури до застосування інформаційних технологій у професійній підготовці, можемо стверджувати, що зміни, які відбулися наприкінці експерименту в експериментальній групі, були зумовлені визначенням сутності, змісту та рівнів професійної готовності вчителів фізичної культури; визначенням шляхів оптимізації професійної підготовки вчителя фізичної культури; знаходженням можливості застосування інформаційних технологій у професійній підготовці вчителя фізичної культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абубакірова Ф. Ш. Дослідження професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури в вузі [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://uareferat.com> /Дослідження професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури.
2. Авторське право на твір №19237 від 17.01.2007 на комп'ютерну програму. Антропометричні, функціональні і фізичні критерії для індивідуалізації фізичного виховання в загальноосвітній школі (КІФЗОШ) / Ю. Ю. Борисова, Ю. М. Зенцев / Міністерство освіти і науки України; Державний департамент інтелектуальної власності.
3. Апанасенко Г. Л., Волгіна Л. Н., Бушуєв Ю. В. Експрес-скринінг рівня соматичного здоров'я дітей та підлітків: [метод. реком.]. Київ: КМАПО, 2000. 12 с.
4. Ашанін В. С., П'ятисоцька С. С. Оптимізація тренувального процесу юних спортсменів з використанням інформаційних технологій (на прикладі карате і таеквон-до). Молода спортивна наука України: зб. наук, праць з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 9: [у 4 т.]. Львів : НВФ «Українські технології», 2005. Т. 1. С. 43–47.
5. Бекас О. О. Аналіз рівня фізичного стану молоді 13-20 років. Фізіологічний журнал. 1998. Т. 44, № 3 С. 265–266.
6. Безверхня Г. Фактори, що впливають на формування мотивації рухової активності школярів. Спортивний вісник Придніпров'я. 2008. №3-4. С. 99-102.
7. Бех І. Д. Виховання особистості: у 2 кн. Кн. 2: Особистісно-орієнтований підхід: науково-практичні засади. Київ: Либідь, 2003. 344 с.
8. Болотіна О. В. Особливості підготовки майбутніх учителів фізичної культури до оздоровчої роботи із школярами спеціальної медичної групи у

сучасних умовах вищої освіти [Електронний ресурс]. Режим доступу:http://www.nbuu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Vlush/Ped/2010_17_2/1.pdf.

9. Белікова Н. О. Ключові поняття професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://intkonf.org/kand-biol-nauk-belikova-no-klyuchovi/ponyattya-profesiynoyi-pidgotovki-maybutnih-fahivtsiv-z-fizichnoyi-reabilitatsiyi>.

10. Білецька В. В. Теоретико - методичне обґрунтування тестування фізичної підготовленості молодших школярів у процесі фізичного виховання : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. наук з фізичного виховання і спорту : спец. 24. 00. 02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення" / Київ, 2008. 20 с.

11. Бубела О. Ефективність використання комп'ютерної технології формування постави для хлопчиків 6-8 років. Молода спортивна наука України: Зб. наук. статей аспірантів в галузі фізичної культури та спорту. Вип. 6: У 2-х т. Львів : Вид. дім «Панорама», 2002. Т.1. С.164-169.

12. Бубела О. Комп'ютерна програма формування правильної постави у дітей 6-9 років. Молода спортивна наука України: Зб. наук. статей аспірантів в галузі фізичної культури та спорту. Львів : ЛДІФК, 2001. Вип. 5. Том II. С.184-187.

13. Валькевич О. В. Сучасні інформаційні технології у фізичному вихованні школярів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/3455/1/Valkevy.pdf>

14. Вікіпедія. Вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki> .

15. Волков В. Ю. Компьютерные технологии в физической культуре, оздоровительной деятельности и образовательном процессе. Теория и практика физической культуры. 2001. № 4. С. 60 – 63; № 5. С. 56 – 61.

16. Волкова С. С. Формування професійної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/24_SVMN_2008/Sport/27099.doc.htm.

17. Генсерук Г. Р. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до застосування інформаційних технологій у професійній діяльності: дис.канд. пед. наук: 13.00.04. Тернопільський національний педагогічний ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль 2005. 204 с.

18. Генсерук Г. Р. Досвід викладачів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту щодо використання інформаційно-аналітичних технологій в підготовці майбутніх фахівців. Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. 2003. №2.

19. Герцик М. С. Вступ до спеціальностей галузі „фізичне виховання і спорт”: підручник Харків: „ОВС”, 2005. 240 с.

20. Гончарова Н. М. Використання автоматизованої системи “Monitoring” для здійснення контролю фізичного стану дітей шкільного віку. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2008. №. 2. С. 51–55

21. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти. Вінниця: Планер, 2005. 336 с.

22. Драгнєв Ю. В. Використання інформаційних технологій в процесі фахової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури як передумова професійного розвитку в умовах інформатизації вищої освіти [Електроннийресурс]. Режимдоступу: www.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2011_4/11dyvohe.pdf .

23. Дутчак М. В. Спорт для всіх: можливості, проблеми та здобутки // Реалізація здорового способу життя – сучасні підходи: монографія. Дрогобич : Коло, 2007. С. 180-186.

24. Дубогай О. Д. Навчання в русі: Здоров’язберігаючі педагогічні технології в початковій школі. Київ : Шкільний світ, 2005. 112 с.

25. Єрмаков С. С. Наукові інформаційні аспекти фізкультурної освіти. Актуальні проблеми фізкультурної освіти : матеріали II електронної наукової

конференції (18 травня 2008 р. м. Харків). Харк. нац. пед. ун-т. Г. С. Сковороди. Харків „ОВС”, 2006. С. 3 – 6.

26. Жуковська А. Л. Комп’ютерні технології навчання як запорука якісної освіти у світлі сучасних новітніх інформаційних досягнень Режим доступу: studentam.net.ua/content/view/7557/97/ .

27. Заневська Л. Г. Застосування інформаційних технологій у рекреаційно-туристській діяльності фахівців фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / Заневська Людмила Георгіївна ; Харків. держ. акад. фіз. культури. Харків, 2007. 20 с.

28. Закон України „Про вищу освіту” [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>.

29. Закон України „Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [HTTP://ZAKON.RADA.GOV.UA/CGI-BIN/LAWS/MAIN.CGI?NREG = 537-16](http://ZAKON.RADA.GOV.UA/CGI-BIN/LAWS/MAIN.CGI?NREG=537-16) .

30. Івчатова Т. В. Інформаційні технології у фізичному вихованні студентської молоді. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2011-05/11itveos.pdf>

31. Інформатизація освіти [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://pedagog.profi.org.ua/uk/node/710>.

32. Інформаційні технології в навчанні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lkartashova.at.ua/publ/1-1-0-7>.

33. Інформаційні технології [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://tspu.edu.ua/subjects/indexp.php> .

34. Інформаційні технології [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/IT_5.

35. Кашуба В. Біомеханічні та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. Київ: 2007. № 2. С. 77.

36. Клопов Р. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту із застосуванням інформаційних технологій: теорія і практика. Запоріжжя: 2010. 386 с.

37. Ковальчук В. Ю. Модернізація професійної та світоглядно-методологічної підготовки сучасного вчителя: автореф. дис. ... на здобуття наук, ступеня док-ра. пед. наук: 13.00.04. Теорія і методика професійної освіти. Київ: 2006. 34 с.

38. Котова, О. В. Та Семянов, О. В. Професійна підготовка фахівців з фізичної культури із використанням інформаційних технологій. Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку: матеріали I Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. матеріали I Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції (20-21 квітня 2017 року): збірник тез. с. 297-299.

39. Кравченко Л. Удосконалення сучасної системи підготовки фахівців у вузах фізичної культури засобами комп'ютерних методів навчання і тестування. Молода спортивна наука України: Зб. наук. статей аспірантів в галузі фізичної культури та спорту. Львів: ЛДІФК. 2001. Випуск 5. Т. 1. С. 97 – 99.

40. Куц О. С. Нові технології та моделювання підготовки вчителів фізичної культури. Молода спортивна наука України: Зб. наук. ст. Львів : ЛДІФК, 2002. Вип. 6. Т 2. С. 539 – 541.

41. Ладика П., Бучок В. Сучасні комп'ютерні технології у фізичному вихованні і спорті. Актуальні аспекти фізичного виховання, спорту і здоров'я людини : зб. наук. праць. Тернопіль, 2013. С. 128–134.

42. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посіб. Харк. державн. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. [2-е вид., випр. і доп.]. Харків : ОВС, 2002. 400 с.

43. Мусхаріна Ю. Ю. Формування культури здоров'я майбутнього вчителя фізичної культури як важлива умова ефективності оздоровлення підлітків [Електронний ресурс]. Режим доступу :http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Pipo/2011_30-31/11myyih.pdf

44. Науменко О. І. Проблеми застосування інформаційних технологій в професійній підготовці майбутнього вчителя фізичної культури. Збірн. наук. праць студентів та викладачів „Дні науки 2012: фізична культура і спорт” Луганськ. 2012. С. 67 – 72.

45. Наумова Н. І. Динаміка показників фізичного розвитку студентів під впливом занять різного напрямку з дисципліни „Фізичне виховання” на основі комп’ютерних технологій. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2002. № 2. С. 36 – 41.

46. Осадчий В. В. Сучасні вимоги до професійної підготовки майбутніх учителів. Зб. наук. праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). №4. Бердянськ : БДПУ. 2009. С. 118 – 127.

47. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали). Київ-Тернопіль : ВПЦ ТДПУ, 2003. 71 с.

48. Отравенко О. В. Організація науково-дослідної та науково-педагогічної практики студентів магістрантів спеціальності 8.01020101 «Фізичне виховання»: метод. реком. Держ. заклад. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. Старобільськ: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2016. 53 с.

49. Положення про магістерську роботу студента КПНУ. Кам’янець-Подільський: 2017. 12 с.

50. Пустовалов В. О. Фізична підготовленість учнів середнього шкільного віку з різним рівнями фізичного розвитку та властивостей нейродонамічних функцій: автореф. дис. на здобуття наукового ступеню канд. наук з фізичного виховання і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» Дніпропетровськ, 2009. 20 с.

51. Проектування системи моніторингу фізичного стану школярів на основі використання інформаційних технологій / [В. Кашуба, О. Андреева, К. Сергієнко, Н. Гончарова] // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2006. № 3. 30 с.

52. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 р. № 74/98-ВР.

53. Раевский Р. Т. Програмування занять фізичної культури за допомогою ПЕВМ. Тези доповідей науково-практичної конференції „Фізична культура як фактор зміцнення здоров'я дітей і молоді в сучасних умовах”. Одеса. 1994. С. 84 – 85.

54. Сисоєва С. О. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: [наук, видання]. Київ: Видавничий Дім „ЕКМО”, 2010. 362 с.

55. Стеценко А. І. Педагогічні аспекти застосування інформаційних технологій у фізичному вихованні та спорті [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vchu/N157/N157p165-169.pdf.

54. Страшко С. В. Медико-біологічна і валеологічна підготовка майбутніх учителів (концептуальні засади). Всеукраїнська наук.-практ. конф. Науково-методичні підходи до викладання природничих дисциплін в освітніх закладах ХХІ століття. Полтава. 2001. С. 7 – 16.

55. Сущенко А. В. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Інститут педагогіки і психології АПН України. Київ. 2004. С. 2.

56. Сущенко А. В. Інформаційно-комунікаційні технології і засоби навчання в професійній підготовці майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту. Вісник Запорізького нац. ун-ту. Серія : Фізичне виховання та спорт : [зб. наук. пр.]. Запоріжжя, 2012. № 1 (7). С. 104–111.

57. Указ Президента України „Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку освіти в Україні”. №941/2001 від 09.10.2001.

58. Хомич Л. О. Система психолого-педагогічної підготовки вчителя початкових класів : автореф. дис. ...на здобуття наук, ступеня док-ра пед. наук : 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” Київ. 1999. 42 с.

59. Чередниченко І. П. Інститут проблем штучного інтелекту МОН

України і НАН України, м. Донецьк Педагогічні програмні засоби і їх впровадження у навчально-виховний процес „Штучний інтелект”. №4. 2010. С. 584.

60. Шандригось В. І. До питання комп'ютеризації вищої фізкультурної освіти. Молода спортивна наука України: Зб. наук праць з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 8: У 4-х т. Львів: НВФ „Українські технології”. 2004. Т. 4. С. 381 – 386.

61. Шандригось В. І. Проблеми використання мережі internet студентами у галузі фізичного виховання і спорту. Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. 2003. № 2. С. 10 – 14.

62. Шинкарук О. А. Інформаційне середовище освітнього процесу у вищих навчальних закладах фізичної культури і спорту: перспективи розвитку // Сучасні біомеханічні та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті: Матеріали V Всеукраїнської електронної конференції. Київ : НУФВСУ, 2017. С. 111-114.

62. Шиян Б. М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посібник. Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2008. 276 с.

63.Шостя С. П. Підготовка педагогів до використання інформаційно-комунікаційних технологій [Електронний ресурс] Режим доступу:<http://www.ipr.poltava.ua/file/book/Kurulyk.pdf>.

64. Яворик Ю. В. Методичні рекомендації щодо застосування графічних комп'ютерних технологій у підготовці майбутніх фахівців дизайну. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.confcontact.com/okt34_yavorik.htm.

65. Haskell W. L. Physical activity and public health: updated recommendation for adults from the / Haskell W. L., Lee I. M., Pate R. R., Powell K. E., Blair S. N., Franklin B. A. [et al.] // American College of Sports Medicine and the American Heart Association. Circulation. 2007 Aug 28; 116 (9): 1081-1093.

66. Kinect для Xbox 360. – Режим доступа: <http://www.xbox.com/ru-RU/Kinect>

67. Pangrazi R. P. Dynamic physical education curriculum guide : lesson plans for implementation / R. P. Pangrazi. – 15th ed. – San Francisco : Benjamin Cummings, 2007. 334 p.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Анкета №1

Шановні вчителі фізичної культури!

Вам пропонується відповісти на запитання анкети та взяти участь в експерименті з професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій

Назва загальноосвітнього навчального закладу

1. Чи є у Вашій школі комп'ютери?

Так Ні Не

знаю

2. Чи підключено Ваш навчальний заклад до мережі Інтернет?

Так Ні Не

знаю

3. Чи є у Вашій школі спеціалізовані комп'ютерні класи?

Так Ні Не

знаю

4. Чи є в Вашому навчальному закладі спеціалізована комп'ютерна техніка, яка не використана внаслідок відсутності фахівців для її встановлення та налаштування?

Так Ні Не

знаю

5. Чи володієте Ви комп'ютерною технікою?

Так Ні Не

знаю

6. Чи проходили викладачі школи курси підвищення кваліфікації по інформатиці або комп'ютеризації?

Так Ні Не

знаю

7. Чи використовуєте ви комп'ютерну техніку при підготовці до навчальних занять?

Так Ні Не
знаю

8. Чи використовуєте ви комп'ютерну техніку при проведенні уроків фізичного виховання?

Так Ні Не
знаю

9. Чи погоджуєтесь ви з твердженням, що використання інформаційних технологій під час навчального процесу з фізичного виховання підвищує рівень засвоєння знань учнями?

Так Ні Не
знаю

10. Чи впливає на професійний розвиток вчителя фізичного виховання його рівень володіння інформаційними технологіями?

Так Ні Не
знаю

Дякуємо за допомогу в дослідженні!

Анкета №2

Шановні здобувачі!

Вам пропонується відповісти на запитання анкети та взяти участь в експерименті з професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій

Назва вищого навчального закладу, курс, спеціальність

1. Чи використовуються у Вашому навчальному закладі інформаційні технології?

Так Ні Не
знаю

2. Чи підключено Ваш навчальний заклад до мережі Інтернет?

Так Ні Не
знаю

3. Чи є у Вашому навчальному закладі спеціалізовані комп'ютерні аудиторії?

Так Ні Не
знаю

4. Чи володієте Ви комп'ютерною технікою?

Так Ні Не
знаю

5. Чи проходять у Вашому навчальному закладі курси з оволодіння інформаційними технологіями?

Так Ні Не
знаю

6. Чи проходили Ви курси з оволодіння інформаційними технологіями?

Так Ні Не
знаю

7. Чи використовуєте ви комп'ютерну техніку при підготовці до навчальних занять?

Так Ні Не
знаю

8. Чи використовується комп'ютерна техніка при проведення навчальних занять?

Так Ні Не
знаю

9. Чи погоджуєтесь ви з твердженням, що використання інформаційних технологій під час навчального процесу з фізичного виховання підвищує рівень засвоєння знань учнями?

Так Ні Не
знаю

10. Чи вважаєте Ви, що використання інформаційних технологій допоможе в Вашому подальшому професійному розвитку?

Так Ні Не
знаю

Дякуємо за допомогу в дослідженні!

Анкета №3

для вчителів фізичної культури

**«ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»**

Шановні колеги, дайте будь ласка відповіді на такі питання:

1. Ваше ставлення до використання новітніх інформаційних технологій в професійній діяльності вчителя фізичної культури?

- Вважаю доцільним їх використання;
- Їх використання повинно бути обмеженим;
- Негативне.

2. Для чого з перерахованого на ваш погляд повинні використовуватися новітні інформаційні технології?

- Для організації сучасного навчального процесу;
- Для визначення рівня професійної підготовки учителів фізичної культури у професійній діяльності
 - Для вивчення теоретичного матеріалу з використанням інформаційних, мультимедійних, інноваційних та зров'язберігаючих ресурсів і технологій;
 - Для заняття по спеціальним розвивальним програмам;
 - Ні для чого;

3. Чи слідкуєте Ви за тим, як розвиваються сучасні новітні інформаційні технології?

- Інколи;
- Ні;
- Я багато часу проводжу шукаючи цікаве в « інтернеті»;
- Так не тільки слідкую, а й використовую на практиці інформаційні, мультимедійні, інноваційні ресурси і технології;

3. З якими позитивними моментами у Вас асоціюється використання новітніх інформаційних технологій Ви згодні?

- Використання новітніх інформаційних технологій дозволяє візуально засвоювати поданий матеріал, вдосконалювати пам'ять і увагу, логічне мислення та ін.;
- Використання новітніх інформаційних технологій на уроках у вигляді мультимедійних презентацій, що, в значній мірі, викликає ще більший інтерес до навчальних занять та сприяє кращому засвоєнню знань учнями.
- Немає ніяких позитивних моментів;

4. Щоб, ви могли сказати про себе, як користувача сучасними новітніми інформаційними технологіями?

- Для мене це можливість одержання необхідної інформації та відомостей з мережі Інтернет;
- Для мене це універсальне середовище для спілкування, розваг та навчання;
- Для мене це віддзеркалення сучасного суспільства та світосприйняття;
- Для мене це застосування на заняттях сучасних засобів й методів фізичного виховання, адекватні змісту інноваційні технології;
- В мене нема комп'ютера вдома.

5. Якими новітніми інформаційними технологіями користуєтесь Ви?

(свій варіант відповіді)

Дякую за співпрацю!

Завдання

Шановні здобувачі!

Вам пропонується виконати завдання для визначення рівня володіння ІКТ та взяти участь в експерименті з професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури із застосуванням інформаційних технологій

№ з/п	Зміст роботи
1.	У текстовому процесорі MicrosoftWord створити текстовий документ (План-конспект уроку), що відповідає предмету викладання. Розмір документа 1-2 сторінки, параметри сторінки: верхнє поле – 1,5см, нижнє – 1,5 см, лівє – 2,5см, правє – 1,5см, міжрядковий інтервал одинарний.
2.	У табличному процесорі MicrosoftExcel створити таблицю „Середня успішність студентів групи” згідно поданого зразка (кількість стовпчиків і рядків, назви предметів та класу можуть не співпадати, прізвища учнів – слід замінити). На основі створеної таблиці побудувати гістограму (стовпчикову діаграму).
3.	У програмі Microsoft PowerPoint створити презентацію за тематикою предмета, що викладає вчитель і містить: • не менше 5 слайдів; • текстову інформацію; • малюнки; • анімацію об’єктів; • організаційну діаграму.
4.	Створити електронну скриньку Gmail. на сайті www.google.com.ua.